ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Γ'. ΑΡΙΘΜ. 9 (57).

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἑξάμηνος μόνον καὶ προπληρωτία: Πανταχοῦ φράγκ χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ'. τῇ 1/13. *Μαΐου* 1887.

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 10. Ὀκτωβρίου 1842, ἐκ πατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, καὶ μητρὸς τῆς Καρολίνης Skene. Ἡ πατρικὴ οἰκογένεια τυγχάνει πασίγνωστος, ἡ δὲ μητρικὴ μία τῶν ἐπιφανῶν ἐν Σκωτίᾳ, δι' ὃ κατὰ τὴν γλαφυρὰν ἔκφρασιν τοῦ πολλοῦ Τανταλίδου:

Εἶν' αὐτὸς τῆς ἑτέρας ρίζης φῶς τὸ μοιραῖον,
ὅπερ εἶχον ἀνάψει, δίκην ἄλλου πυρσοῦ,
ἡ πατρὶς τῶν Βυρώνων, ἡ πατρὶς τῶν Τυρταίων,
συνελθοῦσ' ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ κλεινοῦ Ἰλισσοῦ.
Ἐξεμαίευσαν ταύτην τὴν λοχείαν αἱ Μοῦσαι,
συγγενεῖς ἐκ πατέρων καὶ οἰκέτιδες οὖσαι.

Ἐσπούδασεν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς Σχολείοις, καὶ βραδύτερον ἐν Βερολίνῳ καὶ Ἑϊδελβέργῃ, ὅπου ἀνεδείχθη Διδάκτωρ τὰ Νομικὰ κατὰ τὸ 1862. Ἐπανακάμψας δὲ εἰς τὴν πατρίδα, ἀφοῦ διέμεινεν ἐν ἀκόμη ἔτος ἐν Παρισίοις, εἰσῆλθεν ὡς Ἀκόλουθος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Κατὰ τὸ 1866 διωρίσθη Γραμματεὺς τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι Πρεσβείας, ἱδρυθείσης τότε πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ κρητικοῦ ἀγῶνος. Τοῦ δὲ Πρεσβευτοῦ, Στρατηγοῦ Καλλέργη, θανόντος πρὸ τῆς ἐξ Εὐρώπης ἀναχωρήσεως, ὡρίσθη ἀντικαταστάτης αὐτοῦ ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβής, καὶ οὕτω πατὴρ καὶ υἱὸς ἀπῆλθον ὁμοῦ παρὰ τοῖς ἀντίποσι. Ἀλλὰ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, συνελθόντος τοῦ ἐν Παρισίοις Συνεδρίου, ὁ πατὴρ ἀπῆλθεν ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ κατ' αὐτὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀπέμεινε δὲ ὁ υἱὸς ἐν Ἀμερικῇ ὡς Ἐπιτετραμμένος μέχρι τοῦ 1871. Τὴν δραστηριότητά του μαρτυροῦσιν αἵ τε ὑπὲρ τῶν Κρητῶν ἐνεργηθεῖσαι εὐρεῖαι συνεισφοραὶ καὶ τὰ ἐπανειλημμένα συμπαθῆ τῆς Συγκλήτου ψηφίσματα, ὡς καὶ ἡ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐλάττωσις τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος τέλους. Μαθὼν ὅτι ἐν Καλλιφορνίᾳ εὑρίσκοντο διεσπαρμένοι πολλοὶ Ἕλληνες, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μεμακρυσμένην ἐκείνην παρὰ τὸν Εἰρηνικὸν χώραν, καὶ περισυνάξας αὐτοὺς ἵδρυσεν Ἑλληνικὸν Προξενεῖον καὶ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, δι' ὧν ἐξόχως ἔκτοτε προήχθη ἡ ἀποικία ἐκείνη. Ἐπίσης ἵδρυσε μετὰ τοῦ Ρώσσου Πρεσβευτοῦ Κατακάζη τὸν πρῶτον ἐν Νέῳ Εὐοράκῳ ἑλληνικὸν Ναόν, ὅπου μετ' ὀλίγον ἐτελέσθη ὁ γάμος αὐτοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Γερμανοῦ Πρεσβευτοῦ, τοῦ Βαρώνου Γερόλτ, ἡ πρώτη

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ὀρθόδοξος τῆς φύσεως ταύτης ἱεροτελεστία ἐν τῷ Νέῳ κόσμῳ.

Κατὰ τὸ 1871 μετετέθη ὡς Α΄. Γραμματεὺς ἐν Πετρουπόλει, ὅπου διέμεινεν ὀλίγους μῆνας, καὶ εἶτα ἐν Βιέννῃ, ὅπου διέμεινε δύο ἔτη, προαχθεὶς κατὸ τὸ 1873 εἰς Γενικὸν Πρόξενον ἐν Βουκουρεστίῳ. Ἐν Ρωμανίᾳ ἔμεινεν ἓξ ἔτη, διαπραγματευθεὶς τὴν πρώτην μετὰ τῆς χώρας ἐκείνης ἐμπορικὴν συνθήκην, καὶ τοσοῦτον τελεσφόρως προασπίσας τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ὥςτε κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ πάντα τὰ ἐν τῷ Δουνάβει ἑλληνικὰ πλοῖα ἦσαν σημαιοστόλιστα.

Κατὰ δὲ τὸ 1880 προήχθη εἰς Πολιτικὸν Πράκτορα ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου ἔμεινε δύο ἔτη, ἤτοι ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ διαδραματισθέντων φοβερῶν γεγονότων. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σφαγῶν, σπεύσας ἐπὶ τόπου ἐν ἀνοικτῷ ὀχήματι, προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων, καὶ διεσώθη ὡς ἐκ θαύματος, ἑπτὰ φέρων τραύματα, ἐν ᾧ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν θηρίων ἐκείνων ὁ ἡνίοχος καὶ οἱ ἵπποι. Κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μέχρι τοῦ βομβαρδισμοῦ μεσολαβῆσαν μηνιαῖον διάστημα, τῆς Β. Κυβερνήσεως λίαν ἀξιεπαίνως θείσης εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Πολιτικοῦ Πράκτορος πάντα τὰ πρόχειρα ἐμπορικά τε καὶ πολεμικὰ ἀτμόπλοια, κατώρθωσεν οὗτος ν᾽ ἀπομακρύνῃ ἐξ Αἰγύπτου 25 ὅλας χιλιάδας Ἑλλήνων καὶ ἄλλων χριστιανῶν, οἵτινες ὄντως ἐξ ἀφεύκτου διεσώθησαν θανάτου. Μετὰ δὲ τὸν βομβαρδισμόν, εἰς ὃν παρέστη ἐπὶ τῆς *„Ἑλλάδος“*, τῆς Ἀλεξανδρείας πυρποληθείσης ὑπὸ τοῦ ἀποχωροῦντος Ἀραβῆ, καὶ τῶν ἑλληνικῶν καθιδρυμάτων διατρεχόντων τὸν ἔσχατον κίνδυνον, ἔσπευσε νὰ εἰςέλθῃ καὶ αὐθις μετὰ τῆς *„Ἑλλάδος“* καὶ τοῦ *„Γεωργίου“* εἰς τὸν λιμένα, εἰς ὃν μόνος ἤδη εἶχεν εἰςπλεύσει μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ πλοίων ὁ Ἀμερικανὸς Ναύαρχος, καὶ ἀποβιβάσας ἄγημα ἐξ 120 ἀνδρῶν μετὰ δύο ἀντλιῶν, προέβη εἰς τὸ ἔργον τῆς διασώσεως ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀναστάτου καὶ ἀναφλεγομένης πόλεως. Δέκα ὅλας ἡμέρας διήρκεσεν ἡ ἐργασία αὕτη, ὑπὸ τῶν ἀτρομήτων ἐκείνων ἀνδρῶν καὶ τῶν γενναίων αὐτῶν ἀξιωματικῶν διεξαχθεῖσα, ἔσχε δ᾽ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διάσωσιν τοῦ περικαλλοῦς Ναοῦ, τῶν Σχολείων, τοῦ Νοσοκομείου, τοῦ Προξενείου καὶ τῶν ἄλλων Κοινωτικῶν κτημάτων, ὡς καὶ σπουδαίου μέρους τῆς πόλεως.

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Τελ-ελ-κεβήρ, ἀποκαταστάσης πλέον τῆς ἐν Αἰγύπτῳ εἰρήνης, μετετέθη εἰς Βουλγαρίαν, ὅπου παρέστη εἰς πάντα τὰ ἐκεῖ διαδραματισθέντα γεγονότα, ἤτοι τὸ ἐν Φιλιππουπόλει πραξικόπημα, τὸν Σερβοβουλγαρικὸν πόλεμον, καὶ τὴν κατὰ τοῦ Ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου στάσιν καὶ ἀντεπανάστασιν, τοσοῦτον δὲ δεξιῶς προήσπισε τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Βουλγαρίας καὶ Ρωμυλίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ τότε ἀναβρασμοῦ, ὥςτε οὐδὲ τὰ ἰδιωτικά τινος ἐβλάβησαν συμφέροντα. Συνάμα δέ, ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῶν μετὰ τῆς Σερβίας σχέσεων, ἀντεπροςώπευσε καὶ τὴν δύναμιν ἐκείνην. Ἐτιμήθη διὰ πολλῶν παρασήμων, ἐν οἷς καὶ ὁ Σερβικὸς Μεγαλόσταυρος τοῦ Τακόβου.

Ἐδημοσίευσεν ἐν ἔτει 1863 τὴν α΄. ἔκδοσιν τοῦ *„Καθ᾽ Ὅμηρον οἰκιακοῦ βίου“*, οὗ δευτέρα πολυτελὴς ἔκδοσις, ἰδοῦσα τὸ φῶς κατὰ τὸ 1883, ταχέως ἐξηντλήθη.

Κατὰ τὸ 1877 *„Ἰουλιανὸν τὸν Παραβάτην“*, τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο δρᾶμα, μετὰ προλεγομένων καὶ σημειώσεων, ὅπερ τοσοῦτον κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἐποίησε θόρυβον, ταράξαν καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς τὴν ἠρεμίαν, καὶ ὅπερ σήμερον ἀναγνωρίζεται ὡς ἓν τῶν καλλίστων προϊόντων τῆς νεο-ελληνικῆς φιλολογίας. Τὸ ὄνομα τῆς ἡρωΐδος τοῦ δράματος τούτου *Ἕλλη* φέρει καὶ ἡ μονογενὴς τοῦ ποιητοῦ θυγάτηρ.

Κατὰ τὸ 1884 τὴν *Θεοδώραν*, δρᾶμα μετὰ προλεγομένων καὶ σημειώσεων, περὶ οὗ τόσα ἐδημοσιεύθησαν ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Ἑσπερίᾳ, ὥςτε ἀθροιζόμενα ἠθελον ἀποτελέσει τόμον ὀγκωδέστερον τοῦ ἐπικρινομένου συγγράμματος.

Κατὰ τὸ 1885 τὸν *Ἡράκλειον*, δρᾶμα ἐπίσης μετὸ προλεγομένων καὶ σημειώσεων, ὅπερ παρὰ πολλῶν ἐκρίθη καὶ αὐτῆς τῆς *Θεοδώρας* ἀνώτερον, καὶ τὸ *Πῦρ ὑπὸ τὴν αἰθάλην*, κωμῳδίαν εἰς πράξεις δύο.

Πλὴν δὲ τούτων, εἰς διάφορα περιοδικά, πεζός τε διατριβὰς καὶ *λυρικὰς ποιήσεις*, αἵτινες διακρίνονται ἐπί τε τῇ ἐμπνεύσει καὶ τῇ χάριτι τῆς ἄγαν καθαρευούσης γλώσσης.

Ο. Ι.

Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ.

„Μὴ νῦν προσεύχου οὐδέν, ὡς πεπρωμένης οὐκ ἔστι θνητοῖς ξυμφορᾶς ἀπαλλαγή.“
(Σοφ. Οἰδ. 1316.)

Καλλίστην καὶ λίαν συγκινητικὴν ἐν στίχοις αὐτοβιογραφίαν ἀποτελεῖ ὁ „Ἐφιάλτης“ τοῦ εὐγενοῦς ἡμῶν Συνεργάτου κυρίου Κλέωνος Ραγκαβῆ, τοῦ ὁποίου ἐπιτυχεστάτην εἰκόνα δημοσιεύομεν σήμερον ἐν τῇ προμετωπίδι τοῦ φύλλου μετά τινων ἀπερίττων βιογραφικῶν σημειώσεων. Τὰ ποίημα μάλιστα τοῦτο παρέχει καὶ ἀκριβεστάτην ἰδέαν τοῦ λεκτικοῦ χαρακτῆρος, ὃν ὁ Συγγραφεὺς εἰσηγεῖται ὡς μόνιμον ἐξωτερικὴν μορφὴν τῆς παρ᾽ ἡμῖν λυρικῆς ποιήσεως.

Πρὸς εὐχερεστέραν τοῦ ποιήματος τούτου κατανόησιν σημειοῦμεν ὅτι ὁ ποιητὴς ἀπώλεσε δύο ἀδελφούς, καταβληθέντας ὑπὸ τῶν κακουχιῶν τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, νεαρωτάτην ἀδελφὴν καὶ τέλος τὴν πολυτλήμονα μητέρα.

Κρυφία μὲ δαμάζει ἀνοικτίρμων λύπη.
Ἡ ἀποφρὰς ἰδού ἐπέστη τέλος ὥρα,
ἣν ἡ ψυχή μου προσπελάζουσαν ἐώρα,
καὶ ἡ χρυσῆ μου ἥβη, ἕωλος ὀπώρα,
ξηρὸν τοῦ βίου μου τὸν κλῶνα καταλείπει.

Αἰσθάνομαι πνεούσας ἀπογείους αὔρας,
καὶ τὴν ἀκτὴν ἐγκαταλεῖψαν τὴν φιλίαν,
τὸ ἀσθενές μου σκάφος σπεύδει πρὸς ἀλλοίαν,
μεμακρυσμένην, ἀπορρωγα παραλίαν,
τῷ κλύδωνι ἁπλοῦν τὰς πτέρυγας τὰς λάβρας.

Πόσον ταχεῖς ἀπέπτησαν οἱ πρῶτοι χρόνοι,
ἐαρινῆς πρωΐας ἱλαρὸν λυκόφως·
πῶς σπαταλῶμεν τὰς γοργὰς στιγμας ἀσόφως,
καὶ πῶς ἐξαίφνης συμπυκνούμενος ὁ ζόφος,
ὡς πένθιμος ἁπλοῦται πανταχοῦ ὀθόνη!

Παρῆλθον αἱ φαιδραὶ ἡμέραι, καθ᾽ ἃς βρέφος
εἰς προσφιλοῦς μητρὸς ἀγκάλην ἐμειδίων.
Πάσης τρυφῆς εἷς ἀσπασμὸς αὐτῆς ἡδίων,
καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μου εἰσδύων,
ἐχρύσιν πᾶν προώρως ἀπειλῆσαν νέφος.

Θαλλοὶ τῆς ῥίζης τῆς αὐτῆς ἐσκίρτων εἶτα
περὶ ἐμέ, καὶ ἡ ξανθόκομος χορεία
ὁμοῦ εἰς παίγνια ἐφέρετο μυρία,
καὶ προεκάλει μάχας πᾶσα δυσφορία,
καθ᾽ ἃς εὐφρόσυνοι καὶ θρίαμβος καὶ ἧττα.

Πλὴν αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν φαιδρῶν γελώτων
διῆλθε παγερὸν τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέμων,
καὶ δύο ἀνηρπάγησαν τῶν χρυσανθέμων,
ἐν ᾧ ἐν καταπλήξει, κάτωχρος καὶ τρέμων,
τὸ μέλαν δάκρυ ἔχυσα ἐγὼ τὸ πρῶτον.

Εἰσέτι ἐνθυμοῦμαι πῶς παρὰ τὴν κλίνην
θρηνοῦσα μ᾽ ἔφερεν ἡ μήτηρ ἐπ᾽ ὀλίγον,
ἐν ᾧ πᾶν ὅ,τι εἶχον τιμαλφὲς προσῆγον,
ἀνθῶν εἰκόνας καὶ πτηνῶν χρυσοπτερύγων,
καὶ ὅλην στρατιὰν ὡραίαν μολυβδίνην.

Ἀλλ᾽ οἴμοι! μόλις πρὸς μικρὸν τὸ ἐσβεσμένον
ἠκτινοβόλει ὄμμα, καὶ σκιὰ θανάτου
αὐτὸ ἐπλήρου ἀπογνώσεως ἀφάτου·
σιγῶντες μὲ ἀπῆγόν τότε τοῦ κραβάτου,
καὶ μυστικῶς ἐθρήνουν ἐν γωνίᾳ μένων.

Ἡμέρα τέλος χαροπὴ τοῦ Ἀπριλίου
ἀνέτειλε, τὸ σύμπαν ἦν μεστὸν ἐλπίδων,
οἱ νεοσσοὶ εὐθύμως πτερυγοῦντες ᾖδον,
καὶ σμάραγδοι πετῶντες σμήνη χρυσαλίδων,
ἐξήστραπτον εἰς τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Ἀλλ᾽ ἐν τῷ οἴκῳ τὴν πικρὰν σιγὴν τῶν τάφων
μόλις διέκοπτον λυγμοί, καὶ τονθορύζων
ἀπῆλθεν εἶτα ἱερεύς, ἀποκομίζων
φορεῖον πλῆρες νεκρανθέμων, ὧν τὸ μέτζον
εἶχε χρυσοῦς βοστρύχους περὶ τῶν κροτάφων.

Παῖς ἔτι ἀτελῶς τῶν πάντων ἀντελήφθην,
ἀλλ᾽ ἔκλαιον πολλάκις περὶ νύκτας μέσας,
καὶ τὴν μητέρα εἶλκον παρ᾽ ἐμὲ καλέσας,
ὡς εἰ ἐν προαισθήσει τὴν μανίαν τρέσας
τῆς συμφορᾶς μεθ᾽ ἧς ἀργότερον συνήφθην.

Οἱ χρόνοι ἦλθον μετὰ ταῦτα, καθ᾽ οὓς πᾶσα
πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ παιδὸς ἡ πέριξ φύσις
ἀποκαλύπτεται, θαμβοῦσα τὰς αἰσθήσεις
μοιραῖος γρῖφος, οὗ ἀνέφικτος ἡ λύσις,
Σφίγξ, εἰς τοῦ βίου τὸν οὐδὸν ἐξαίφνης στᾶσα.

Ἡ ἀλγηδὼν πληγὰς ἀγνώστους ἐξορύττει,
εἰς τῆς καρδίας τά ἐνδότερα λοχῶσα,
ἠχεῖ τῶν διδασκάλων ἡ τραχεῖα γλῶσσα,
καὶ ἡ χορεία πελιδνὴ ἐπιφοιτῶσα,
τῶν νόσων ἐγκαθίσταται παρὰ τῇ κοίτῃ.

Ἀλλὰ τὴν ὕπαρξιν ὁλόκληρον πληροῦσα
ἐγγὺς ἡ μήτηρ, καὶ ἡ ἄφατος μαγεία
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς πιστὴ ψυχαγωγία,
τῆς προσφιλοῦς χειρὸς ἡ πρόσψαυσις ὑγεία,
καὶ βάλσαμον ἡ θέα ἡ παρηγοροῦσα.

Καιρὸς παρῆλθε. Διαθάλλων νεανίας
ἐγνώρισα τοὺς πρώτους τῆς ζωῆς ἀγῶνας,
καὶ ἦχθην καθ᾽ ὑφάλων φεύγων τοὺς τυφῶνας,
πλὴν μόλις εὗρον μέλιτος τινὰς σταγόνας
ἐν τῷ πικρῷ κυπέλλῳ διαρκοῦς ἀνίας.

Τοῦ ἔρωτος ἐγεύθην τὸ θυμῆρες μέθυ,
καὶ μάρτυρας ἐπεκαλέσθην τοὺς ἀστέρας,
ἀλλ᾽ εἶδον ὅτι κατεδίωκον χιμαίρας,
καὶ τὴν πρωΐαν ἔνθους, ἤδη τὸ ἑσπέρας
ἐν ἀπογνώσει ἡ καρδία μου εὑρέθη.

Το πλάσμα τὸ προσνεῦον, ὅπερ μ᾽ ἐνθουσία,
καὶ μοὶ ἐδόκει τιμαλφέστερον ἀγγέλων,
ἀπήντων εἶτα, καὶ τὸ ὄναρ διαστέλλων
τῆς θλιβερᾶς πραγματικότητος, ἐγέλων,
ἀλλ᾽ ἐν ἐμοὶ χολὴ ἐχεῖτο ἀπαισία.

Τὸ πλῆθος τότε τῶν ἀπατηλῶν εἰδώλων
ἐθήρευσα, ἐκτείνων ἄπληστον ἀγκάλην,
πλὴν ἐγκατέλειπον θλιβόμενα αἰθάλην,
καὶ τὴν κατὰ φασμάτων διεξάγων πάλην,
τὸν κάματον ὡς γέρας εὗρον, καὶ τὸν δόλον.

Καὶ ὅμως τρισευδαίμων σχετικῶς ἡ πρώτη
ἐκείνη ὥρα — μόνη τότε οἰκουμένη
ἡ φίλη φωλεὰ, ἀρτίως πεπηγμένη,
καὶ ὑπὸ πτέρυγας ἀγρύπνους φρουρουμένη,
ἐν ἀσφαλείᾳ, ἡ νεοσσιὰ ὑπνώττει.

Εἰς τοὺς ἀγροὺς πῶς ἐπλανώμην ἀμερίμνως,
τοῦ Γυμνασίου φεύγων κρύφα τὰς βασάνους,
καὶ ἀνεμώνας πλέκων εἰς ἄβροὺς θυσάνους,
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπόθουν στένων τοὺς βασκάνους,
ὧν ἔκρυσις ὁ πρῶτος τῆς ψυχῆς μου ὕμνος.

Πῶς ἄλλοτε θαυμάζων ἐν τῇ Ἀκροπόλει
τὴν Φοίβην λούουσαν εἰς φῶς τὸ Ἐρεχθεῖον,
τό᾽ κῦδος τῶν προγόνων πρὸ ἐμοῦ μεθύων
ἑώρων ἀνιστάμενον εἰς ὄναρ θεῖον,
ἐν ᾧ ἐπέρα ἐν ἐκστάσει ἡ νὺξ ὅλη.

Ἢ πῶς εἰς τ᾽ ἄλση τὰ φαιδρὰ τῆς Κηφισσίας
ὑπὸ πλατάνους ἐξηπλούμην παχυφύλλους,
εἰς ἐκδρομὰς πῶς συμπαρέσυρον τοὺς φίλους,
καὶ τὸ ἑσπέρας τοὺς ἀφρόντιδας ὁμίλους
συνήθροιζον εἰς ἀπερίττους πανδαισίας.

Πλήν, φεῦ! παρῆλθον ταῦτα πάντα, καὶ τὸ πνεῦμα
τὴν φωλεὰν ἁρπάσαν φέρει τοῦ βορέα,
τοὺς νεοσσοὺς ὁρμὴ ἐχώρισε μοιραία,
καὶ τῆς καρδίας ἕλκη φέροντα βαρέα
ἐμὲ τὸ ἀελλῶδες παρασύρει ῥεῦμα.

Τὸ ἔσχατον ὁ τάλας χαῖρε ἀπευθύνω
πρὸς πᾶν τὸ φίλον ἐπὶ γῆς, καὶ εἰς ἐρήμους
πλανῶ τὸ βῆμα τὸ δειλόν, ἀξένους οἴμους. —
προπέμποντάς με οἰωνοὺς ὁρῶ πενθίμους,
καὶ μάτην εἰς ἀπόντας τὰς ἀγκάλας τείνω.

Ἀλλ᾽ ὡς τοῦ κύκνου τοῦ ἐκπνέοντος τὰ μέλη
καλύπτει ἡ ἀγρίως ὑλακτοῦσα δίνη,
θρηνήσω σε, χρυσῆ μου ἥβη, ἐν ὀδύνῃ,
τὸ ᾆσμα ἴσως τὸ δακρύβρεκτον ἡδύνῃ
τὸ ἄλγος ὅπερ ἅπαντα μὲ κατασκέλλει.

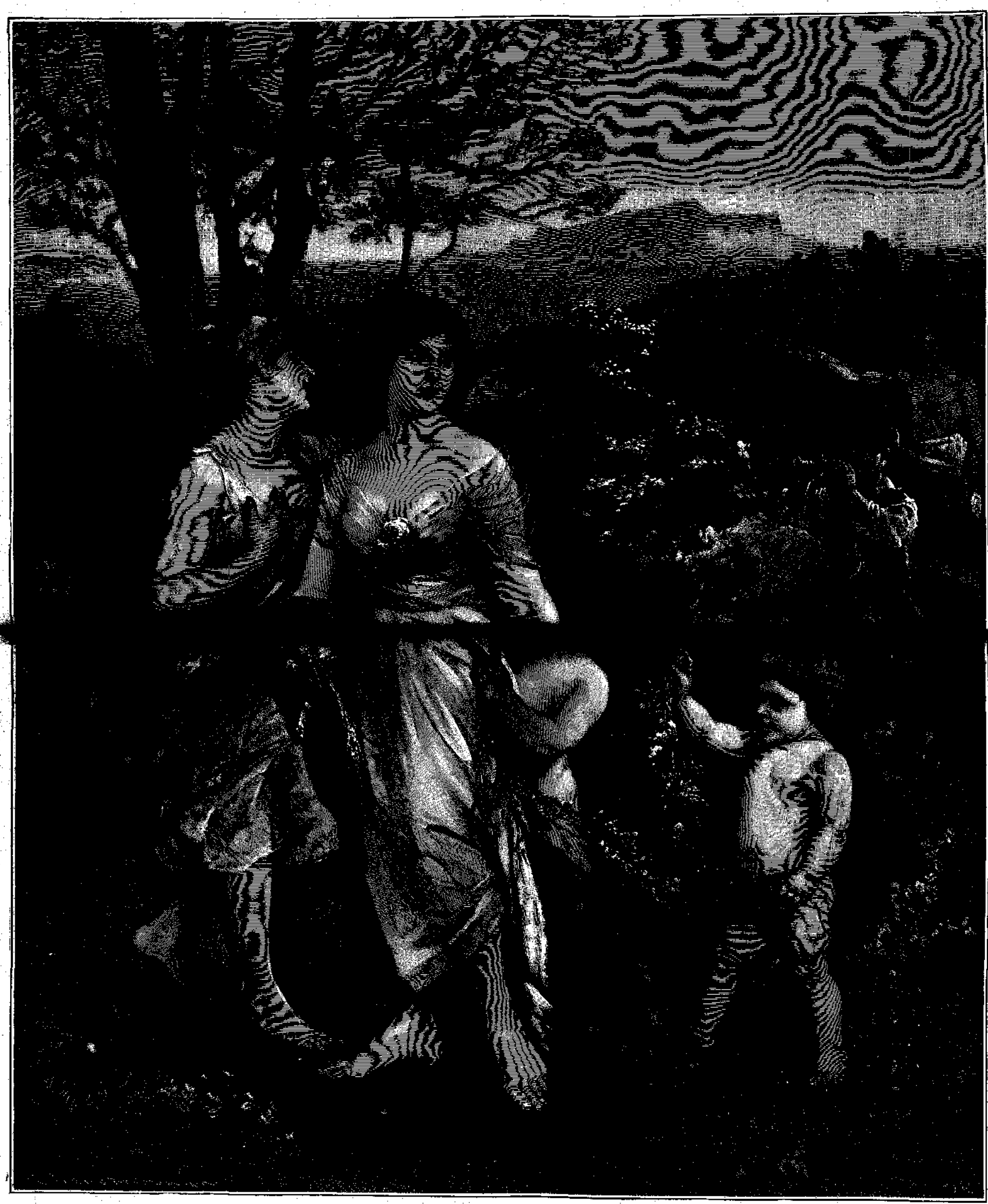

Η ΑΝΟΙΞΙΣ.

Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Γ. Κράϋ.

Τί ἄρα μὲ προσμένει πόρρω τῆς ἑστίας
βιοῦντα ἐν τῷ μέσῳ κέντρῳ πολυφύλων;
Ἐκεῖ τῆς γνώσεως μοιράζεται τὸ ξύλον,
καὶ θεὶς τὸν δάκτυλον εἰς τὰς ὀπὰς τῶν ἥλων
ἀντλήσω τὸν πικρὸν ἰὸν τῆς ἀπιστίας.

Ὁ ἄρτος πόσον ἀτερπὴς τοῦ ἀποδήμου!
Ἐπανακάμψω πρὸ τῆς ὥρας ἴσως γέρων,
ἐτώσιον ψευδοῦς σοφίας φόρτον ἄρων,
ἀλλ' ἐν ἐμοὶ εἰκόνα μειδιῶσαν φέρων,
ἣν ἡ δραπέτις ἐνεκόλαψεν αὐγή μου.

Πλὴν εἴρων ἐφιέλτης ἡ θεομηνία
τοῦ μέλλοντος τοὺς πέπλους τίς μοι ἀνεγείρει;
Τὰς ζοφερὰς εἰκόνας τίς Μορμὼ συνείρει,
καὶ τὴν καρδίαν μου, ἀφάτου δέους πλήρη,
τίς ἀνεκλάλητος σπαράσσει ἀγωνία;

Ὁρῶ ἀτμῆρες εἰς ἀφρίζοντα πελάγη.
Μακρὸν παλαίει πρὸς τοὺς πάγους καὶ τὸν σάλον,
καὶ τέλος ἀφικνούμενον εἰς κόσμον ἄλλον,
παρθένον κόσμον, εὐνομούμενον, μεγάλον,
ἐκεῖ πενθοῦντα τὸν ἐξόριστον προσάγει.

Φερέοικος πλανᾶται τότε χρόνους ὅλους,
καὶ τῶν φιλτάτων ἐντελῶς ἀποξενοῦται,
εἰς τὴν σχολὴν τοῦ βίου βαθμηδὸν ἀνδροῦται,
καὶ πρὸς ἀνθρώπους διαφόρους οἰκειοῦται,
παρὰ τοῦ Φοίβου τὰς τροπὰς καὶ πρὸς τοὺς πόλους.

Τὴν χώραν ἐπισκέπτεται τὴν χρυσογόνον
ἣν λούουσι τὰ νάματα τοῦ Εἰρηναίου,
καὶ τὸν λαὸν τὸν καθημέραν Ὑμεναίου
ἀνάπτοντος τὰς χαρμοσύνους δᾴδας νέου,
καὶ τὸν θεὸν ὑμνοῦντα οὕτω τῶν Μορμόνων.

Ἀλλ' αἴφνης ὁ στυγνὸς ὁρίζων αἰθριάζει,
καὶ πανταχοῦ ἡδεῖα αἴγλη διαχεῖται,
φωστήρων ζεῦγος ἀνατεῖλαν αἰωρεῖται
πρὸ τοῦ ἀλήτου, καὶ τὸ θέσφατον τελεῖται,
ἐν ᾧ ἐκεῖνος καλλιστέφανος φοιβάζει.

Γλυκεῖα κόρη, ἄγγελος παραμυθίας,
ἐγγὺς αὐτοῦ τῇ τρικυμίᾳ παρεδόθη,
κοινὸν τὸν μίτον τὸν χρυσοῦν ἡ μοῖρα κλώθει,
καὶ διαπρύσιοι πληροῦνται τέλος πόθοι,
οὓς στέφει δῶρον τιμαλφὲς τῆς Εἰλειθυίας.

Παραφυὰς σὺ μόνη θλιβερᾶς ἰτέας,
ἄνθος ἐκ μέσης τῆς καρδίας μου βλαστῆσαν,
σοῦ πάντες ἔκτοτε οἱ λογισμοί μου ἦσαν,
καὶ χάριν σοῦ τῆς Ἄτης τὴν ἀγρίαν λύσσαν
μέχρι πνοῆς ὑφίσταμαι τῆς τελευταίας.

Κλιμάτων θρέμμα σὺ εὐῶδες διαφόρων,
καὶ γλώσσας τὸ στοματίον τὸ οἰδαλέον
ψελλίζει ξένας δι' Ἑλληνικῶν χειλέων,
ἀλλ' ἐπὶ Ὀρφικῆς πηκτίδος κλαίων
ἀκαταλήπτου φίλτρου σοὶ προσάγω φόρον.

Ἄν, ὁτε κεῖμαι μετ' ὀλίγον ἡσυχάσας
παρὰ τὰς ῥίζας συμπαθούσης κυπαρίσσου,
τὴν μνήμην τοῦ ὠχροῦ προσώπου ἡ ψυχή σου
τηρήσῃ, ὅπερ ἐφωτίζετο ἐγγύς σου,
καὶ τὰς ξανθάς σου τρίχας κατεφίλει πάσας,

τὸ βλέμμα ῥίψον εἰς τό ἄγνωστον βιβλίον,
καὶ οἱ μετὰ δακρύων χαραχθέντες στίχοι,
ἐπιφοιτῶντες ὡς ἑτέρου κόσμου ἦχοι,
καὶ εἰς τὸ οὖς σου ψιθυρίζοντες „εὐτύχει",
ὁ ἑρμηνεύς μου ἔσονταί σοι ὁ καλλίων.

Ἀλλ' ἡ ἁλίστονος ἰδού καὶ αὖθις τρόπις
γοργῶς ἀτέρμονας ὠκεανοὺς διχάζει,
καὶ εἰς τὸν κόσμον τὸν ἀρχαῖον προσπελάζει,
ἐν ᾧ τυφλῶς λυσσώδης Ἐνυὼ σφαδάζει,
τὸ ἥμισυ ἀναστατοῦσα τῆς Εὐρώπης.

Ἐκεῖ τὸν πλάνητα ἡ μοῖρα ἐλυπήθη,
καὶ παρὰ τὴν ἑστίαν πρὸς μικρὸν καθίσας
ἀσπάζεται φιλτάτας κόμας λευκανθείσας,
καὶ ἀδελφὰς εἰς τὴν σκιὰν ἀναπτυχθείσας
τῆς στέγης, ἧς ἐπὶ τοσοῦτον ἐστερήθη.

Τῶν ἀδελφῶν πλὴν ποῦ ἀπέμειναν οἱ δύο;
Ποίαν ζητεῖ σχολὴν ὁ ἔνθους στρατιώτης;
Εἰς τὰς κοιλάδας τῆς ἀσπλάγχνου Γραβελότης
ἐγγὺς ἀλλήλων προμαχοῦντες ἐν τοῖς πρώτοις
ἐν τῷ κλεινῷ μορφοῦνται τῆς τιμῆς πεδίῳ.

Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν τροπαίων καὶ παιάνων
ἐλόχων πελιδνοὶ ἡ φθίσις καὶ ὁ τύφος,
οὐδ' ἔπεσαν κραδαίνοντες τὸ ξίφος,
ἢ τρέποντες γενναῖον πολεμίων στίφος· —
μακρῶν ἀφήρπασεν αὐτοὺς σειρὰ βασάνων.

. . . . . .
. . . . . .

Τίς ἐπισκέπτεται τοὺς τάφους τοὺς μονήρεις,
οὓς μαρανθεῖσα πρὸ τοῦ χρόνου δάφνη σκέπει;
Ἀμβλύωψ Ἄτη τὰ ἐπίγεια διέπει,
καὶ ἡ πηκτίς μου βλάσφημα οἰμώζει ἔπη,
μεθ' ὧν συνᾴδει ἡ ψυχή μου ἄλγους πλήρης.

Παρὰ τὴν πλᾶκα τὴν ψυχρὰν ἡ μελανείμων
ἐκείνη τίς, μεθ' ἧς τὸ ζεῦγος τῶν καλύκων
πενθεῖ, τὴν παιδικήν, ἀνθοῦσαν ὄφιν τῆκον;
Τὸν μόνον θάλπει ἐν αὐτοῖς ὀδύνης κρίκον
πρὸς παρελθὸν ἐρώτων τρυφερῶν ἡ τλήμων.

Ὑπὸ ἐρήμους φοίνικας τὸ ἄλλο μνῆμα
οὐδεὶς ματαίων ὀδυρμῶν ταράσσει κρότος,
ἐκεῖ πενθεῖ ὁ νυκτοπλάνης μόνον ὤτας,
καὶ συσσωρεύεται ἡ ἄμμος ληθηδότως,
ὡς εἰ τῆς Εἱμαρμένης κρύπτουσα τὸ κρῖμα.

Πλὴν ἡ Μορμὼ τί ἄγη νέα διαπλάττει;
Ἀκόρεστον εἰσέτι ὀδυρμῶν τὸ τέρας;
Τὰς ἐκροὰς τῶν ὀφθαλμῶν μου τὰς ὑστέρας
ποθεῖ, καὶ ἀλγηδόνας ἔτι δεινοτέρας
ἀγάλλεται ἐπινοῦσαν, καὶ φρυάττει;

Λαμπάδας μοὶ δεικνύει αὖθις γαμηλίους.
Μακρὰν ὁ πλάνης· — πλὴν τελεῖται χαρμοσύνως
τῆς ἀδελφῆς ἡ στέψις, καὶ ὡς θάλλων κρίνος
τῶν θαυμαζόντων ἀποδέχεται τὸ σμῆνος,
εἰς πάντας λόγους ἀπευθύνουσα φιλίους.

Ἀλλ' οἴμοι! φθίνουσιν αἱ δᾴδες ἐξαπίνης,
ἡ σμύρνα τὴν ὀσμὴν λαμβάνει τοῦ λιβάνου,
ἡ νυμφικὴ ἐσθὴς τὸ μῆκος τοῦ σαβάνου,
καὶ τὴν ὠχρὰν μορφὴν κοσμοῦσι τοῦ λειψάνου
χλωρὰ τὰ ῥόδα τῆς προσφάτου εὐφροσύνης.

Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ! Πλὴν ἀπομένει, τάλαν, ἔτι
ἡ τρὺξ εἰς τῆς πικρᾶς φιάλης τὸν πυθμένα.
Τὰ ὄμματά σου ἐκ τῶν θρήνων ἐσβεσμένα
δεικνύει. Τίς ἐτάζει; Κλίνον τὸν αὐχένα
καὶ ὕμνον ᾄσον τῷ πατρὶ τῷ εὐεργέτῃ.

Καρδίαν ἔχεις; Ἀπαιτεῖ αὐτὴν θυσίαν.
Ὡς θὴρ λυσσώδης σπάραξον αὐτήν, καὶ φρίσσων,
ἂν εὕρῃς αἵματος ἐκεῖ ῥανίδα, σπεῖσον,
ἀξίως τῷ στυγνῷ δυνάστῃ τῶν ἀβύσσων,
τοῦ μητραλοίου τὴν σπονδὴν τὴν ἀπαισίαν.

Ἐμπρὸς αἱ στύγιοι ἐκβράσεις τῶν νερτέρων,
ὀστᾶ καὶ σκώληκες, φαγέδαινα καὶ σῆψις,
παραφροσύνη, ἔγκλημα, ἀρὰ καὶ τύψις,
ἕλκη, πανώλεις, κοπετοί, βρυγμοὶ καὶ θλίψεις,
ἡ πελιδνὴ φθορά, τὸ ἄλγος τὸ ἀσπαῖρον.

Τὴν χεῖρα δότε, καὶ πυρρίχην ἀπευκταίαν
ὀρχούμενοι, συνάσωμεν στροφάς, ὧν τόνοι
αἱ βλασφημίαι, ἃς ἐκθλίβουσιν οἱ πόνοι,
ψευσθέντες πόθοι, καὶ ἀπελπισίας στόνοι,
καὶ σφαδασμοὶ εἰς ἐπανάστασιν ματαίαν.

Μίαν ἐλπίδα εἶχεν ἱερὰν ὁ πλάνης,
ἣν ἔθαλπε πιστῶς ἐν μέσῃ τῇ καρδίᾳ,
ἐν ἀπωτάταις χώραις μία ἐμειδία
αὐτῷ μορφή, παρηγοροῦσα καὶ ἡδεῖα,
ἣν τρυφερῶς ἐφίλει ἔτι ἐν σπαργάνοις.

Κατὰ τὰς ὥρας δυσθυμίας ἀφορήτου
μετὰ θερμοῦ ἐκείνην πόθου ἀνεπόλει· —
μακρόθεν ἡ ἀνάμνησις ἠκτινοβόλει,
καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ λαθραίως ηὐτομόλει
ἐγγὺς αὐτῆς, λατρείας ἔμπλεως ἀρρήτου.

Ἓν μόνον ὄναρ ἔπλαττε χρυσοῦν ὁ τάλας,
μετὰ τὸ τέλος τῆς μακρᾶς δοκιμασίας,
ὀλίγας ὥρας ἐντρυφήσεως γνησίας,
καὶ λήθην, λήθην εἱμαρμένης ἀπαισίας
εἰς τὰς πεφιλημένας μητρικὰς ἀγκάλας.

Ἀλλ' οἴμοι, χάριν ἀνεκτίμητον ἐζήτει,
καὶ τολμηρὸς ὑπῆρξε λίαν ὁ Παρίας· —
κατέστη ἄξιος ὑψίστης τιμωρίας,
καὶ ἡ Μορμὼ αὐτή, πρὸ τόσης δυσμοιρίας
συγκινουμένη τέλος, δειλιᾷ καὶ φρίττει.

Νιόβης ὑποστᾶσα ἀπηνεῖς ὀδύνας,
ἡ μητρικὴ πιστὴ καρδία συνετρίβη· —
κρουνοὺς δακρύων ἐν κρυπτῷ ἀπαύστως λείβει,
καὶ λυσσαλέος ἕρπης ἐν αὐτῇ ἐκρύβη.
τοῦ βίου διακναίων τὰς μυχίας ἶνας.

Οἰκῶν ὁ πλάνης τὰς χιόνας τῆς Δακίας,
μυρίους ἀνθ' ἑνὸς ὑφίσταται θανάτους,
καὶ μάτην ἀποσείει πέδας ἐπαράτους,
τοὺς λόγους ἵν' ἀκούσῃ σπεύσας τοὺς ὑστάτους,
καὶ ἀσπασμῶν τὰς χεῖρας λούσῃ τὰς γλυκείας.

Ὡς ὠχριῶν πρὸς τὸν ὁρίζοντα βραδέως
ὁ ἥλιος κατέρχεται, καὶ μόλις δύσῃ
τὸ πᾶν μαραίνεται καὶ φθίνει ἐν τῇ φύσει,
καὶ πρὸ τοῦ χάους ὀρρωδοῦσαν καταπλήσσει
τὴν οἰκουμένην ἄλγος ἄφατον καὶ δέος·

Ὁμοίως ἔδυεν ἐκείνη, μαρτυρίου
ἀνεκλαλήτου περιβαλλομένη στέμμα,
καὶ πρὸς τὰ τέκνα, ὧν ἐπήγνυτο τὸ αἷμα,
ἐψέλλιζεν ἐκφράσεις ἀνοχῆς ἠρέμα,
τὸ θέλημα προσδεχομένη τοῦ Κυρίου.

Ἀποφωλία τέλος ἔφθασεν ἡμέρα,
καθ' ἣν ὁ κόσμος ἔσπαιρε καὶ ἠγωνία·
ἐν ᾧ ὠλόλυζε τῆς δίνης ἡ μανία,
καὶ γοερῶς ἐθρήνουν φίλοι ἐν γωνίᾳ,
ἡ προσευχὴ αὐτῆς ἠκούσθη ἡ ὑστέρα.

Ἡ τρυφερῶς λατρευομένη ἠφανίσθη,
καὶ τοῦ ἐσχάτου ἀσπασμοῦ τὸ θεῖον μῦρον
ὁ πλάνης ἐστερήθη. Ζοφερὸν καὶ στεῖρον
τὸ βλέμμα ἔκτοτε πρὸς οὐρανὸν ἐγείρων
εἰς ἀνεκφράστου πένθους χάος ἐβυθίσθη.

Ἐὰν ἐπέζησε, καὶ ταύτην, φεῦ, ὀφείλει
τὴν τυραννίαν τῇ ἀσπλάγχνῳ εἱμαρμένῃ,
πλὴν φθίνει ἡ λαμπὰς αὐτοῦ ἀνεστραμμένη,
καὶ καθεσθεὶς ἐν μέσῳ τάφων ἀναμένει,
ἐν ᾧ λυγμοὺς ἀνθ' ὕμνων ᾄδουσι τὰ χείλη.

ΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΟΔΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΙΝΔΙΑΣ.

(συνέχεια).

Ἡ Κωνσταντινούπολις ὅμως ἀνέρρωσεν, ἐπειδὴ συνήνωνεν ἤδη ἐν ἑαυτῇ πᾶν ὅ,τι προηγουμένως ἀνῆκε τῇ Ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσι τοῦ δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους ἀπὸ Νεαπόλεως μέχρι Τριβερῶν. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀνεφάνησαν προσέτι καὶ οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Πέρσαι ὡς αὐτόνομοι μεσῖται τοῦ πρὸς τὴν Ἰνδικὴν ἐμπορίου, καὶ οἱ Βυζαντινοὶ εἰσαγαγόντες τὸν μεταξοσκώληκα εἰς τὴν χώραν των παρῆγον αὐτοὶ καὶ ἐξῆγον εἰς τὰς ἄλλας χώρας σπουδαῖον προϊὸν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐπρομηθεύοντο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τέλος ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς κατέκτησε τὰς ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατεχομένας παραλίους χώρας πρὸς βορρᾶν τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ ἔδωκε νέαν ὤθησιν εἰς τὸ προς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐμπόριον τῆς πρωτευούσης. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως οἱ βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες παρημέλουν τὴν θεραπείαν τῆς ἐντοπίου ἀγορᾶς, μὴ καλλιεργοῦντες τὴν βιομηχανίαν, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὄχλου τῆς πρωτευούσης, ἐπιθυμοῦντος πάντοτε νὰ ἔχῃ μόνον ἐφθηνὸν ἄρτον καὶ ἀφθόνους ἀπολαύσεις, εἰσῆγον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εὐώνους δημητριακοὺς καρπούς. Ὅσῳ μεγαλειτέρα καὶ περικαλλεστέρα ἐγίνετο ἡ Κωνσταντινούπολις, ἄλλο τόσῳ πτωχότεραι καὶ ἐνδεέστεραι ἐγίνοντο αἱ ἐπαρχίαι. Ὅπου δὲ ἡ γεωπονία παραμελεῖται καὶ ὀπισθοδρομεῖ, ἐκεῖ καταπίπτει καὶ ἡ ἐθνικὴ δύναμις καὶ φθείρονται τὰ θεμέλια τῆς πολιτείας. Τοιοῦτόν τι κράτος χάνει ἐν βραχεῖ τὴν σημασίαν του, εὐκαιρίας δὲ δοθείσης, καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξίν του. Καὶ ἐτήρησε μὲν ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη χρόνον ἡ Κωνσταντινούπολις ὡς πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τὴν πρωτοκαθεδρίαν, ὅτε ὅμως κατηυνάσθησαν αἱ καταιγίδες τῆς μεταναστάσεως τῶν λαῶν, ἤρχισαν δὲ οἱ ἐγκαθιστάμενοι βάρβαροι νὰ ἐκπολιτίζωνται καὶ τὸ ἐμπόριον ἤρχισε ν' ἀναζωπυρῆται ἔν τε τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῇ Γαλατίᾳ καὶ τῇ Γερμανίᾳ, ὅτε ἐν Ἱσπανίᾳ, Σικελίᾳ, Ἀφρικῇ καὶ Ἀσίᾳ ἐνεκαθιδρύθησαν οἱ Ἄραβες καὶ μετὰ ζήλου ἐπεδόθησαν εἰς τὴν θεραπείαν τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς καλλιτεχνίας, ὅτε ὁ Χαλίφης Ὀμὰρ διὰ τῆς στρώσεως νέων ὁδῶν, τῆς κατασκευῆς γεφυρῶν καὶ ἱδρύσεως νέων πόλεων ἐν Συρίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ ἀνεδείχθη προστάτης τοῦ ἐμπορίου τῶν χωρῶν τούτων, ὅτε οἱ διάδοχοι αὐτοῦ κατέκτησαν τὸ Καβοῦλ καὶ τὸ Πεντζὰπ καὶ παντὶ τρόπῳ ὑπεστήριζον τὸ ἄμεσον ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Κίνας καὶ τῶν παρὰ τὸν Βόλγαν καὶ τὸν Δὼν οἰκούντων λαῶν, ὅτε αἱ ἰταλικαὶ δημοκρατίαι ἀνένηψαν ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ ἐπωφελήθησαν τῆς θέσεώς των πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἐμπόριον καὶ ἀντὶ νὰ διέρχωνται διὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως συνεκοινώνουν πρὸς τὴν Ἰνδικὴν διὰ τῆς Συρίας καὶ τῆς Μεσοποταμίας, — τότε δὲν ἦτο πλέον ἄλλως δυνατὸν νὰ γίνῃ, παρὰ ἡ Κωνσταντινούπολις νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν Ἰταλῶν.

Οἱ σκοποὶ τῶν ἐμπορικῶν δημοκρατιῶν τῆς Ἰταλίας ὑπεστηρίχθησαν διὰ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν, τῶν φατριασμῶν τῆς πρωτευούσης καὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς κυβερνήσεως. Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἐφθείρετο καὶ παρήκμαζεν, ἐν ᾧ ὁ τῆς Βενετίας καὶ τῆς Γενούης ἐνισχύετο καὶ ἐκραταιοῦτο. Τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα εἶχε καταντήσει εἰς ἐντελῆ παραλυσίαν, ὅτε οἱ αὐτοκράτορες εἶχον συνάψει πρὸς τοὺς Βενετοὺς ἐμπορικὴν συνθήκην, δι' ἧς τοῖς παρείχετο πλήρης ἀτέλεια καὶ ἐλευθερία δι' ὅλα τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα. Ὁμοίως καταθλιπτικὴ καὶ θανατηφόρος διὰ τὸ ἐγχώριον ἐμπόριον ἦτον ἡ διαταγὴ τοῦ νὰ μὴ συναλλάσσωνται οἱ ὑπήκοοι τῶν αὐτοκρατόρων πρὸς τοὺς Ἄραβας καὶ τοὺς Σαρακηνούς, κατακτήσαντας ἤδη ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλ' αἱ ἰταλικαὶ πόλεις κατ' οὐδὲν ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ διατάγματος τούτου εἰς τὰς πρὸς τοὺς Ἄραβας συναλλαγάς των καὶ οὐδὲ κἂν προσέσχον εἰς αὐτό, ὅτε ὁ Πάπας τὸ ἐπεξέτεινε καὶ ἐπ' αὐτούς. Μετ' ὀλίγον μάλιστα ἀφήρπασαν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τά κέρδη καὶ ἀπὸ τῶν ἐμπορευμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἠγόραζον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀντήλλασσον ἀντὶ ἀνατολικῶν προϊόντων. Ἐν Βενετίᾳ, Φλωρεντίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἵδρυσαν ἴδια ἐργοστάσια ἢ ἐμεγέθυνον καὶ ἐβελτίουν τὰ ὑπάρχοντα καί, ὅτε παρ' ὅλα ταῦτα τὰ Ἑλληνικὰ ἐργοστάσια πάλιν δὲν κατεστρέφοντο ὅσον αὐτοὶ ἤθελον ταχέως, ἔκτισαν ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς περιχώροις ἐργοστάσια καὶ ἀντηγωνίζοντο κατὰ τῆς ἐντοπίου βιομηχανίας ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐδάφους. Τέλος ὅμως εἷς τῶν ἑλλήνων αὐτοκρατόρων ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀναίδειαν τῶν ἐπηλύδων τούτων ἐμπόρων καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἐξεδίωξεν αὐτοὺς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, κατώρθωσε δὲ μάλιστα ἐπὶ πολὺν χρόνον ν' ἀποδιώξῃ αὐτοὺς καὶ ἐκ τῆς Μαύρης θαλάσσης.

Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ γερμανικαὶ πόλεις, καὶ πρὸ πάντων ἡ Βιέννη, ἐπωφελήθησαν τῆς εὐκαιρίας τοῦ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ἀγορασταὶ τῶν βυζαντινῶν καὶ ἀνατολικῶν ἐμπορευμάτων καὶ πωληταὶ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ὁλλανδίας. Κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα εἶχον ἤδη ἀρχίσει ἐμπορικὰ πλοῖα νὰ διασχίζωσι τὰ ῥεῖθρα τοῦ Δουνάβεως, ἀλλὰ κυρίως αἱ Σταυροφορίαι ἔδωκαν τὴν σημαντικωτέραν ὤθησιν εἰς τὸ μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς γερμανικὸν ἐμπόριον. Μέχρι τοῦδε, οἱ γερμανοὶ ἔμποροι εἶχον τοὺς ἰταλοὺς ὡς μεσίτας, ἀλλ' ἅμα κατενόησαν τὰ ὠφελήματα τῆς ἀμέσου συναλλαγῆς πρὸς τὰ ἐμπορεῖα τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐνέτεινον ὅλας τὰς δυνάμεις των ὅπως ἐξασφαλίσωσιν αὐτὰ καὶ εἰς ἑαυτοὺς ἐγγὺς τῶν ἰσχυρῶν ἐξ Ἰταλίας ἀνταγωνιστῶν των. Οὕτω δὲ μετὰ τὰς Σταυροφορίας ἡ Κωνσταντινούπολις κατέστη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη τῶν γερμανικῶν ἐμπορευμάτων διὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἡ πηγή, ὅθεν ἐπορίζετο ἡ μέση Εὐρώπη τὰ παντοειδῆ προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς.

Διὰ τῶν Σταυροφοριῶν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ ἐμπορικὰ προϊόντα τῆς Ἀσίας, τῶν ὁποίων τὴν κτῆσιν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν κατέστησε βαθμηδὸν παρ' αὐτοῖς ἀπαραίτητον ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ συνήθεια. Πᾶσα λοιπὸν διακοπὴ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων παρέβλαπτε τὴν Εὐρώπην καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰνδικῇ ὁλονὲν ἐζητοῦντο περισσότερον τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας. Οἱ διαρκεῖς πόλεμοι κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν, αἱ πρόοδοι τῶν Σαρακηνῶν καὶ τῶν Τούρκων, ὁ ὁσημέραι ἐξαπτόμενος καὶ ἐξαγριούμενος φανατισμὸς προεκάλεσαν καὶ ἄλλην αὐστηρὰν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἐμπορεύεσθαι πρὸς τοὺς ἐπιδρομεῖς. Συνέπεια δὲ τούτου ἦν, ὅτι οἱ ἀκάματοι καὶ ἐφευρετικοὶ Ἰταλοὶ ἐζήτησαν καὶ εὗρον νέους τρόπους πρὸς

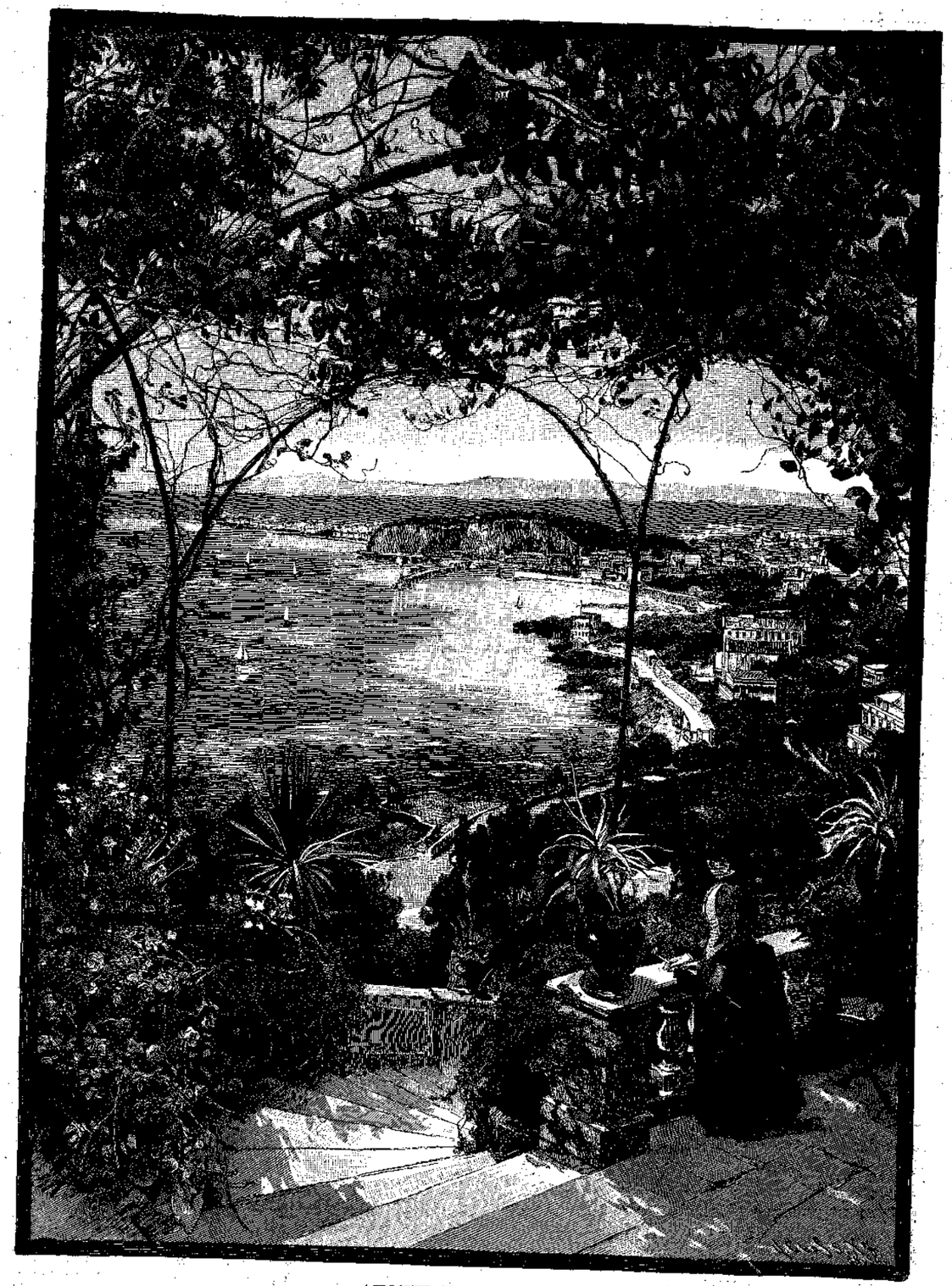

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ.

τὸ εὐκολώτερον συναλλάττεσθαι μετὰ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς ξένων.

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη οἱ Βενετοὶ εἶχον προχωρήσει πέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἶχον συνάψει σχέσεις μετὰ τῶν παρὰ τὸν Δὼν οἰκούντων λαῶν, ὅπου εἶχον ἐγκαθιδρύσει καὶ ἴδια ἐμπορεῖα. Αἱ ἐπιτυχεῖς αὗται ἐπιχειρήσεις ἐκίνησαν τὴν προσοχήν των καὶ ἐπὶ τῆς παναρχαίας ἐμπορικῆς λεωφόρου πρὸς τὴν Ταρταρίαν καὶ τὴν κεντρικὴν Ἀσίαν, ὅπου ἤκμαζον ἀκόμη αἱ ἐμπορικαὶ πόλεις Βουχάρα, Βάλκ καὶ ἡ Σαμαρκάνδη. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἤρχισεν ἤδη ἡ Βενετία νὰ πορίζηται τὰ ἰνδικὰ ἐμπορεύματα, ἀνταλλάσσουσα αὐτὰ πρὸς τὰ ἰδικά της καὶ τὰ γερμανικά. Ἐκ Τουρκεστάνης μετεφέροντο τὰ ἰνδικὰ προϊόντα διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βόλγα μέχρι τῆς θέσεως ἐκείνης, ὅπου ὁ ποταμὸς οὗτος μᾶλλον προσεγγίζει εἰς τὸν Δὼν καὶ ἐντεῦθεν διὰ ξηρᾶς μετεκομίζοντο εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ Βενετοὶ ἀπέκτησαν ἐπικινδύνους ἀντιζήλους τοὺς Γενουηνσίους, οἵτινες συμφωνήσαντες πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς ἐξεδίωξαν αὐτοὺς καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης. Μέχρι τοῦ 14ου αἰῶνος ἡ Γένουα ἐκυριάρχει τῆς ἀγορᾶς ἔν τε τῇ Κριμαίᾳ καὶ τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Εἰς τοὺς ἐκ Βυζαντίου διωχθέντας Βενετοὺς ἀφ' ἑτέρου μεγάλας ὑπέσχετο ὠφελείας ἡ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου συμβᾶσα προέλασις τῶν Μογγόλων μέχρι Περσίας, Ἀρμενίας, Συρίας καὶ Βαγδάτης. Ἡ πόλις Ταυρίς, ὅπου ἐνεκαθιδρύθη εἰς χάνης τῶν Μογγόλων ἀπέκτησεν ἀπὸ του 13ου αἰῶνος μεγάλης ἐμπορικὴν σημασίαν καὶ ἡ ἀκμή της ἀνεμίμνησκεν ὀλίγον τὴν ἀνθηρότητα τοῦ ἐν Ἱσπανίᾳ ἀραβικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐξ αὐτῆς ἡ ὁδὸς ἔφερε πρὸς τὴν Βαγδάτην καὶ τὸν περσικὸν κόλπον, ὁπόθεν ἐφέροντο τὰ ἰνδικὰ ἐμπορεύματα διὰ ξηρᾶς πρὸς τὴν Ἰσσὸν καὶ τὴν γωνίαν ἐκείνην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἧς ἐπεκράτει ἡ ἐγγὺς κειμένη νῆσος Κύπρος. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης οἱ Βενετοὶ συνεκοινώνουν πρὸς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας χωρὶς νὰ παραβαίνωσι τὸ ἐκκλησιαστικὸν διάταγμα, ὅπερ ἐπεξετείνετο μόνον εἰς τὸ ἐμπόριον μετὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν ἄλλων ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κατειλημμένων χωρῶν τῆς Ἀσίας.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐξηκολούθει ὁσημέραι νὰ παρακμάζῃ καὶ νὰ ὀπισθοδρομῇ. Ἐκτὸς τῶν ζημιῶν, ἃς ὑφίστατο ἐκ τῶν ἀδιαλείπτων πρὸς τοὺς ἔξωθεν ἐχθροὺς πολέμων, ἡ κυβέρνησις ἔπραττε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ παραλύσῃ καὶ ν' ὀπονεκρώσῃ τὴν γεωπονίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου. Τὸ προξοδοφόρον διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, ἐξ οὗ ἐπλούτουν οἱ Ἕλληνες, ἀφήρπασαν ἀπὸ τῶν χειρῶν των αἱ Ἰταλικαὶ δημοκρατίαι, αἵτινες καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς Σλάβους τῆς Ῥωσσίας συνεκοινώνουν ἐμπορικῶς ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως Οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἐπίσης ἤρχισαν κατ' εὐθεῖαν νὰ συγκοινωνῶσι πρὸς τοὺς Ῥώσσους, ἱδρύσαντες ἐπὶ τούτῳ πρακτορεῖα ἐν Κιέβῳ. Διὰ τὰς ἀπωλείας ταύτας ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποζημιωθῇ διὰ μόνης τῆς τοποθεσίας της. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰώνων οἱ κάτοικοί της τόσον εἶχον ἐθισθῆ εἰς τὴν πίστιν, ὅτι ἡ πόλις των ἐκέκτητο ἀπαράμιλλον ἐλκτικὴν δύναμιν, ὥστε τὸ διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ προκομμάτων διεξαγόμενον ἄμεσον ἐμπόριον ἐγκατέλιπον εἰς τοὺς ἐπιχειρηματικοὺς καὶ δραστηρίους Ἰταλούς, αὐτοὶ δὲ περιωρίσθησαν εἰς τὸ ἀναπαυτικὸν μὲν καὶ προξοδοφόρον, ἀλλὰ νεκρὸν καὶ ἄγονον μεσιτικὸν ἔργον, ἀπώλεσαν πᾶσαν πρωτοβουλίαν καὶ ἐν τῇ νωχελείᾳ καὶ ὀκνηρίᾳ των δὲν ἐσκέπτοντο, ὅτι καὶ το ἐμπόριον δύναται νὰ τραπῇ πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν πάντες οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ συνεκοινώνουν κατ' εὐθεῖαν πρὸς ἀλλήλους, ἢ τοὐλάχιστον δὲν κατέφευγον εἰς τὴν μεσολάβησιν τῶν ἑλληνικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἴκων. Οἱ Γερμανοὶ προχήρχοντο διὰ τῶν Ἄλπεων πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ αἱ ὁλλανδικαὶ πόλεις ἐμεσολάβουν εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν ἀνσεατικῶν πόλεων πρὸς τοὺς ἐμπορικοὺς λιμένας τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Ἡ Κωνσταντινούπολις τέλεον κατέπεσεν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς αὐτῆς περιωπῆς καὶ κυρίως μόνον ἡ φιλοπονία καὶ ἡ δεξιότης τῶν χειρωνάκτων της ἔσωζεν ἐν μέρει τὴν ἀρχαίαν της φήμην, ἕως οὗ καὶ ταύτην ἀπώλεσε διὰ τῆς ἁλώσεως.

Διὰ τῆς προελάσεως τῶν ἐξ Ἀσίας κατακτητῶν, καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη περιέλθῃ ἡ πρωτεύουσα τῶν ἑλλήνων αὐτοκρατόρων εἰς χεῖράς των, εἶχον διακοπῆ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀνατολῆς. Αἱ παλαιαὶ ὁδοί, γέφυραι, αἱ πόλεις καὶ τὰ πρακτορεῖα ἤρχισαν νὰ ἐρημῶνται καὶ νὰ φθίνωσιν, οἱ ἔμποροι διέκοψαν τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις, βαθμηδὸν δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἱπποτικὰ τάγματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὁπωσδήποτε εἰς θέσιν νὰ ὑπερασπίσωσι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐξασκούμενον ἐμπόριον, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰ ὁρμητήριά των ἐν Συρίᾳ, Κύπρῳ καὶ Ῥόδῳ· ἐν τέλει δὲ οἱ Τοῦρκοι ἐκράτουν οὐ μόνον τῶν διὰ ξηρᾶς ὁδῶν πρὸς τὰς Ἰνδίας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἀνέπτυξαν καὶ μεγάλην ναυτικὴν δύναμιν, δι' ἧς τὸ ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ ἐμπόριον ἐν μέρει μὲν παρηνώχλουν, ἐν μέρει δὲ καὶ καθίστων ἐντελῶς ἀδύνατον.

(*Ἕπεται συνέχεια.*)

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

(*συνέχεια*).

— Σεβαστὴ κυρία, ἠκούσθη αἴφνης μία βραγχνὴ καὶ ὑπόκωφος φωνή.

Ὕψωσα τὰ βλέμματα.

Ἡ μορφὴ τοῦ Βαβουρίνου ἦτο ἐρυθρᾶ καὶ μέλαινα ἐν ταὐτῷ. Ὑπὸ τὰς συνεσταλμένας ὀφρῦς ἔβλεπες δύο μικροὺς διαπεραστικοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ ἐκπέμπωσι φλόγας . . . Καμμία ἀμφιβολία· αὐτὸς ἦτο, ὁ Βαβουρῖνος δηλαδὴ εἶχεν ἐκφέρει τὰς λέξεις „Σεβαστὴ Κυρία!"

Καὶ ἡ μάμμη ὕψωσεν ἐπίσης τὰ βλέμματα καὶ ἔστρεψε τὰς διόπτρας της ἀπὸ τοῦ Ἱερεμίου πρὸς τὸν Βαβουρῖνον.

— Ποῖος ὁμιλεῖ ἐκεῖ; ἠρώτησε βραδέως μὲ ὑπόρρινον φωνήν.

Ὁ Βαβουρῖνος ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα.

— Σεβαστὴ κυρία, ἤρχισε λέγων . . . ἐγὼ εἶμαι . . . ἐνόμιζα . . . . λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ σᾶς ὑποδείξω, ὅτι . . . . εἶνε ἀνωφελές, νὰ φέρεσθε . . . . τοιουτοτρόπως ὅπως . . . . εὐδοκεῖτε νὰ φέρησθε.

— Πραγματικῶς! ἀπήντησεν ἔκθαμβος ἡ μάμμη χωρὶς ν' ἀποθέσῃ τὰς διόπτρας της.

— Ἔχω τὴν τιμὴν . . . ἐξηκολούθησεν ὁ Βαβουρῖνος

ἑκάστην λέξιν τονίζων, ἂν καὶ μετὰ προφανοῦς κόπου . . . . λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τοῦ νέου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ σταλῇ εἰς τὴν Σιβηρίαν . . . . χωρὶς κἀνὲν νὰ ἔχῃ προσωπικὸν σφάλμα. Τοιαῦται διαταγαί, τολμῶ νὰ παρατηρήσω, δυσαρέσκειαν μόνον δύνανται νὰ προκαλέσωσι καὶ νὰ ἔχωσιν — ὁ μὴ γένοιτο — ἄλλας κακὰς συνεπείας . . . . . καὶ δὲν εἶνε ἄλλο, τῇ ἀληθείᾳ, παρὰ κατάχρησις τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ γαιοκτήμονες.

— Ποῦ ἐσπούδασες ἐσύ; ἠρώτησεν ἡ μάμμη μετὰ μικρὰν σιγὴν ἐναποθέτουσα τὴν διόπτραν της.

Ὁ Βαβουρῖνος ἐταράχθη, καί

— Πῶς ὡρίσατε; ἐψιθύρισε.

— Σ' ἐρωτῶ ποῦ ἔχεις σπουδάσει . . . . Σ' ἀκούω νὰ μεταχειρίζεσαι τόσον ἐκλεκτὰς φράσεις.

— Ἐγὼ . . ἡ ἀνατροφή μου . . ἤρχισεν ὁ Βαβουρῖνος.

Ἡ μάμμη ἔσεισε τοὺς ὤμους μετὰ περιφρονήσεως.

— Αἱ διατάξεις μου λοιπόν, εἶπε διακόπτουσα αὐτόν, δὲν τυγχάνουν τῆς ἰδικῆς σου ἐπιδοκιμασίας! Αὐτὸ μοὶ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον. Τοὺς κατωτέρους μου ἐγὼ μόνον θέλω νὰ διατάσσω καὶ δι' αὐτοὺς εἰς κἀνένα ἄνθρωπον δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγον. Πρὸς τούτοις δὲ δὲν εἶμαι συνειθισμένη νὰ μὲ κρίνουν ἐπὶ παρουσίᾳ μου καὶ ν' ἀναμιγνύωνται εἰς τὰς ὑποθέσεις μου. Χυδαίους πεπαιδευμένους φιλανθρώπους ἐγὼ δὲν χρειάζομαι. Θέλω νὰ ἔχω ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ξεύρουν νὰ μὲ ὑπακούουν μόνον. Ἔτσῃ ἦσαν ὅλα, πρὶν ἢ ἔλθῃς σὺ ἐδῶ, καὶ ἔτσῃ θὰ μείνουν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Δὲν μοὶ ἀρέσκεις πλέον — σὲ ἀπολύω! . . . Νικόλα! εἶπε στρεφομένη πρὸς τὸν ἐπιστάτην· κάμε τὸ λογαριασμὸ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Πρέπει νὰ φύγῃ σήμερον πρὸ τῆς μεσημβρίας. Ἐνόησες; Πρόσεξε νὰ μὴ κινήσῃς τὴν ὀργήν μου! Καὶ τὸν ἄλλον ἐπίσης . . . τὸν τρελλὸν ἐκεῖνον παράσιτον νὰ τοῦ δώσῃς συγχρόνως τὰ παπούτσια 'ςτὸ χέρι! . . . Καὶ τί περιμένει ἀκόμη ὁ Ἱερεμίας; προσέθηκε στρεφομένη αὖθις πρὸς τὸ παράθυρον. Τὸν ἐπεθεώρησα ἤδη . . . Ἐμπρός!

Καὶ συγχρόνως ἐκίνησε τὸ μανδήλιόν της πρὸς τὸ παράθυρον, ὡςεὶ διὰ ν' ἀποδιώξῃ ὀχληρὰν μυῖαν. Κατόπιν ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καὶ στρέφουσα πρὸς ἡμᾶς τὸ πρόσωπον εἶπε μὲ τόνον μεμψίμοιρον.

— Τώρα λοιπόν, ἄνθρωποι, πᾶτε ὅλοι ἔξω.

Καὶ ἀπεσύρθημεν ἅπαντες . . . ἐκτὸς τοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ Κοζάκου, πρὸς ὃν οἱ λόγοι τῆς μάμμης καμμίαν δὲν εἶχον σχέσιν, ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἀνῆκε μεταξὺ τῶν „ἀνθρώπων".

* * *

Ἡ διαταγὴ τῆς μάμμης ἐξετελέσθη κατὰ γράμμα. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐγκατέλιπον το κτῆμα ὁ Βαβουρῖνος καὶ ὁ φίλος μου Πουνῖνος. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ περιγράψω τὴν ὀδύνην μου, τὴν εἰλικρινῆ μου καὶ ἀληθῶς παιδαριώδη ἀπελπισίαν. Ἦτο τόσον ὑπερβολική, ὥστε κατέπνιξε καὶ τὸ αἴσθημα τοῦ θαυμασμοῦ, ὅπερ προὐκάλεσεν ἐν ἐμοὶ ἡ τολμηρὰ διαγωγὴ τοῦ δημοκράτου Βαβουρίνου.

Μετὰ τὴν πρὸς τὴν μάμμην μου διαφωνίαν εἶχε μεταβῆ ἀμέσως εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἤρχισε νὰ περιτυλίσσῃ τὰ πράγματά του. Ἐμὲ οὐδὲ κἂν μιᾶς λέξεως, ἢ ἑνὸς βλέμματος ἄξιον μ' ἐθεώρησε, καίτοι διαρκῶς περιεφέρομην γύρω του, ἢ μᾶλλον γύρω τοῦ Πουνίνου. Οὗτος δὲ πλέον δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ. Καὶ αὐτὸς δὲν ἔλεγέ τι πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ τοὐλάχιστον μὲ παρετήρει ἀκαταπαύστως καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐφαίνοντο δάκρυα . . . πάντοτε τὰ ἴδια δάκρυα, τὰ ὁποῖα οὔτε ἐξηραίνοντο οὔτε ἐχύνοντό ποτε. Τὸν „εὐεργέτην" του δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπιπλήξῃ, διότι ὁ Παντολέων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ σφάλμα, ᾐσθάνετο ὅμως μεγάλην θλίψιν καὶ μελαγχολίαν.

Πρὸς ἀποχαιρετισμὸν ἐπεχειρήσαμεν ν' ἀναγνώσωμέν τι ἐκ τῆς „Ῥωσιάδος", καὶ πρὸς τοῦτο ἐκλείσθημεν εἰς τὴν γρυτοδόχην, — διότι νὸ ὑπάγωμεν εἰς τὸν κῆπον, οὔτε κὰν τὸ ἐσκέφθημεν. Ἀλλ' εἰς τὸν πρῶτον στίχον διεκόπημεν καὶ οἱ δύο καὶ ἐγὼ ἤρχισα νὰ οἰμώζω ὡς μοσχάριον — παρ' ὅλα μου τὰ δώδεκα ἔτη καὶ τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ θεωρῶμαι ὡς ἡλικιωμένος ἄνθρωπος.

Τέλος ἀφ' οὗ ἐπέβησαν τῆς ἁμάξης, μὲ παρετήρησε καὶ ὁ Βαβουρῖνος, ὅστις ἀποβάλλων ὀλίγον τὸ ἀπότομον ἦθός του μοὶ εἶπε:

— Ἂς σᾶς χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς μάθημα, νέε μου. Μὴ λησμονῆτε τὸ σημερινὸν συμβὰν καὶ ἔστε, ὅταν μεγαλώσητε, πρόθυμος νὰ ἐπανορθώσητε τοιαύτας ἀδικίας. Ἔχετε ἀγαθὴν καρδίαν καὶ χαρακτῆρα, μὴ διαφθαρέντα ἀκόμη . . . Νὰ ἦσθε φρόνιμος . . . καὶ τὰ πράγματα ἀδύνατον νὰ μείνωσι τοιαῦτα!

Ἐν μέσῳ τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως ἔρρεον ὑπὲρ τὴν ῥινά μου, τὰ χείλη μου καὶ τὴν σιαγόνα μου, εἶπον ὁλολύζων ὅτι πάντοτε θὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν σημερινὴν ἡμέραν . . . . . ὅτι ὑπόσχομαι νὰ ἐπανορθώσω τὰ πάντα, τὰ πάντα . . . . .

Τότε ὅμως ὁ Πουνῖνος, τὸν ὁποῖον πλέον ἡ εἰκοσάκις εἶχον περιπτυχθῆ, — αἱ παρειαί μου ἔκαιον ἐκ τῆς τριβῆς ἐπὶ τοῦ ἀξυρίστου γενείου του καὶ ἡ ἰδιάζουσά του ὀσμὴ εἶχεν ὅλη μεταδοθῆ καὶ εἰς ἐμὲ — τότε λοιπὸν ὁ Πουνῖνος κατελήφθη ὑπὸ αἰφνιδίου ἐνθουσιασμοῦ! Ἀνεπήδησεν ὑψηλὰ ἐκ τῆς θέσεώς του, ὕψωσεν ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἤρχισε μὲ βροντώδη φωνὴν — ποῦ 'ςτὸν διάβολο εἶχε τὴν εὕρει κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν! — ν' ἀπαγγέλλῃ τὸν ψαλμὸν ἐκεῖνον τοῦ Δαυΐδ, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ εἰς τὴν ῥωσσικὴν γλῶσσαν μεταφρασμένος:

„Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, ὁ Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο
Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.
Φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν."

— Κάθησε! τῷ εἶπεν ὁ Βαβουρῖνος.

Ὁ Πουνῖνος ἐκάθησεν, ἐξηκολούθησεν ὅμως ν' ἀπαγγέλλῃ:

„. . . . . Τὸν λαόν σου, Κύριε, ἐταπείνωσαν,
Καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν.
Χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν,
Καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν,
Καὶ εἶπον; οὐκ ὄψεται Κύριος,
Οὐδὲ συνήσει ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ."

Εἰς τὰς λέξεις „οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν" ὁ Πουνῖνος εἶχε δείξει διὰ τοῦ δακτύλου τὴν οἰκίαν μας, ἤδη δὲ ὠθήσας τὸν πρὸ αὐτοῦ καθήμενον ἁμαξηλάτην ἀνεφώνησε:

„Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροί, ποτέ φρονεῖσατε!!"

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξῆλθε τῆς οἰκίας μας ὁ Νικόλας τρέχων, καὶ ἐρώνησε πρὸς τὸν ἁμαξηλάτην μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῶν πνευμόνων του:

— Ἐμπρός! Αἴ σύ, μυιοχαύτη, ἐμπρός! Τί ἀνοίγεις ἔτσῃ τὸ στόμα σου!

Καὶ ἡ ἁμάξα ἤρχισε να τρέχῃ, μακρόθεν ὅμως ἠκούοντο οἱ λόγοι:

„. . . . Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει;
Ἡ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμόν, οὐχὶ κατανοεῖ;
Ὁ παιδεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν;
Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι.
Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς, Κύριε,
Καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν . . . . .

— Τί μασκαρᾶς!! παρετήρησεν ὁ Νικόλας.

— Αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὴν κακὴ ἀνατροφή, ὑπέλαβεν ὁ ἱεροδιάκονος, ἐμφανισθεὶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπὶ τῆς κλίμακος. Αὐτὸς εἶχεν ἔλθει διὰ νὰ ἐρωτήσῃ ποίαν ὥραν ἤθελεν ἡ μάμμη μου νὰ γίνῃ ὁ Ἑσπερινός.

* * *

Ὅταν μετά τινας ὥρας ἔμαθον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸ χωρίον καὶ ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν ἔμελλε νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐπεσκέφθην καὶ τῷ ἐνεχείρισα ἐλλείψει χρημάτων μικρὸν δέμα, περιέχον δύο μανδήλια, ἓν ζεῦγος παλαιῶν ὑποδημάτων, ἓν μεταχειρισμένον πτένιον, δοθέν μοι ἄλλοτε ὑπὸ τῆς μάμμης, ἐν παλαιὸν νυκτικὸν ὑποκάμισον καὶ ἓν καινουργὲς μεταξωτὸν μανδήλιον τοῦ λαιμοῦ. Ὁ Ἱερεμίας, ἀφ' οὗ πρῶτον τὸν ἐξύπνησα — ἐποιμᾶτο εἰς τὴν αὐλὴν πλησίον τῆς ἁμάξης ἐπί τινος δεσμίδος ἀχύρων — ἐδέχθη τὸ δῶρόν μου ἀδιαφόρως, χωρὶς νὰ μ' εὐχαριστήσῃ καὶ μὲ ἀμφιβολίαν τινὰ μάλιστα, — ἐξήπλωσε πάλιν τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τοῦ ἀχύρου καὶ ἀπεκοιμήθη ἐκ νέου.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΩΠΕΚΟΣ.

Τὸν ἀφῆκα κάπως συνεσταλμένος, διότι ἐφανταζόμην ὅτι ἤθελε χαρῇ καὶ ἐκπλαγῇ διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου καὶ ἤθελε θεωρήσει αὐτὴν ὡς ἐγγύησιν περὶ τῶν γενναίων προθέσεών μου εἰς τὸ μέλλον — καὶ ἀντὶ τούτου . . . .

— Μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους τίποτε δὲν γίνεται . . . δὲν ἔχουν κἀνὲν αἴσθημα, ἐσκεπτόμην ὅτε ἐπέστρεφον οἴκαδε.

Ἡ μάμμη, ἥτις, δὲν ἠξεύρω διὰ τί, καθ' ὅλην τὴν ἀξιομνημόνευτον δι' ἐμὲ ἡμέραν ἐκείνην εἶχε μὲ ἀφήσει ἥσυχον, μὲ παρετήρησε μεθ' ὑπόπτου βλέμματος, ὅταν τῷ ἑσπέρας μετὰ το δεῖπνον ἤθελον νὰ τὴν καλονυκτίσω.

— Ἔχεις τα μάτιασου κόκκινα, μοὶ εἶπε γαλλιστί, καὶ ἀπὸ 'πάνω σου βγαίνει μιὰ χωριάτικη μυρωδιά. Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω τὰ αἰσθήματά σου καὶ τὸς σημερινάς σου ἐργασίας . . . διότι δὲν θέλω ν' ἀναγκασθῶ νὰ σὲ τιμωρήσω . . . . ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ παύσουν πλέον αὐταὶς ἡ βλακείαις καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ φέρεσαι, ὅπως πρέπει εἰς ἕνα υἱὸν εὐγενοῦς οἰκογενείας. Ἄλλως τε μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφομεν εἰς Μόσχαν καὶ ἐκεῖ θα εὕρω διὰ σὲ ἕνα παιδαγωγόν, — διότι, ὡς βλέπω, ἔχεις ἀνάγκην ἀνδρικῆς χειρός. Πήγαινε!

Καὶ πραγματικῶς μετ' ὀλίγον ἐπεστρέψαμεν εἰς Μόσχαν.

ΚΥΩΝ ΙΧΝΗΛΑΤΩΝ.

II.

(1837.)

Εἶχον παρέλθει ἑπτὰ ἔτη. Ὅπως καὶ εἰς προηγούμενα ἔτη ἐμένομεν τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος ἐν Μόσχᾳ. Ἥμην φοιτητὴς καὶ μόλις εἶχον εἰςέλθει εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἀκαδημαϊκῆς μου φοιτήσεως ἔτος. Ἡ βαρεῖα χεὶρ τῆς μάμμης μου, ἥτις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολὺ εἶχε γηράσει πλέον, δὲν κατεπίεζε πλέον τὸν νεανικόν μου τράχηλον.

Μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων συμφοιτητῶν μου στενότατον φίλον εἶχον κάποιον Ταρχώφ, εὔθυμον καὶ ἀγαθὸν νέον. Αἱ συνήθειαι καὶ αἱ ὀρέξεις μας ἦσαν οἱ αὐταί. Ὁ Ταρχὼφ ἦτο θερμὸς τῆς ποιήσεως λάτρις καὶ ἐνίοτε ἐστιχούργει καὶ ὁ ἴδιος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἐμὲ ὁ ὑπὸ τοῦ

Πουνένου σπαρεὶς σπόρος δὲν εἶχε πέσει ἐπὶ ἀγόνου γῆς. Ὅπως ἐπικρατεῖ συνήθεια μεταξὺ φιλικῶς συνδεομένων νεανιῶν, ὁ εἷς ἐξ ἡμῶν δὲν εἶχε μυστικὰ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. Ἐν τούτοις ἀπό τινων ἡμερῶν εἶχον παρατηρήσει παρὰ τῷ Ταρχὼφ κάποιαν εὐαισθησίαν καὶ ταραχήν . . . Ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας ἐξηφανίζετο ἐνίοτε . . . χωρὶς ἐγὼ νὰ μάθω, ὅπερ οὐδέποτε πρότερον συνέβαινε, ποῦ εἶχε περιπλανηθῆ! Εἶχον ἤδη συλλάβει τὴν ἀπόφασιν νὰ ζητήσω παρ' αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας μας μίαν φανερὰν ἐξομολόγησιν . . . ἀλλ' ἰδού αὐτὸς πρῶτος ἔσπευσε νὰ μὲ προλάβῃ.

Ἐσπέραν τινὰ ἤμην μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιόν του . . . .

— Πέτρε, εἶπεν ἐρυθριῶν καὶ ἀτενίζων με ἀσκαρδαμυκτεί· Πέτρε, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ γνωρίσῃς τὴν Μοῦσάν μου.

— Τὴν Μοῦσάν σου! Τί ἀλλοιώτικα ποῦ ἐκφράζεσαι . . . . ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ κλασικοί! (ὁ ῥωμαντισμὸς εἶχε τότε, ἐν ἔτει 1837, φθάσει εἰς τὸ ὕπατον σημεῖον τῆς θέρμης του). Ὡςὰν τάχα νὰ μὴ τὴν ἐγνῶριζα τώρα ἀπὸ πολλοῦ . . . . τὴν Μοῦσάν σου! Ἢ μήπως ἐφαμπρικάρισες πάλιν ἄλλους στίχους;

(ἕπεται συνέχεια.)

1. ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ (ἐν σελ. 129).

2. Η ΑΝΟΙΞΙΣ. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Γ. Κράϋ (ἐν σελ. 132—133). Τοῦ διασήμου τούτου καλλιτέχνου πολλὰ ἔργα γινώσκουσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται, πλειστάκις δὲ θὰ ἐνετρύφησαν εἰς τὴν θέαν τῶν εἰκόνων „ἡ Κολυμβητικὴ ἐν Βενετίᾳ", καὶ τῆς „Κύματα θαλάσσης καὶ καρδίας κύματα", ἃς παρεθέσαμεν ἐν τοῖς τεύχεσι τοῦ παρελθόντος ἔτους. Εἰκόνα τῆς „Ἀνοίξεως" ἑτέρου ζωγράφου ἐδημοσιεύσαμεν καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τεύχει τοῦ 1886 καὶ ἐπισπάσαντες δι' ἐκείνης τον ἔπαινον τῶν ἡμετέρων φίλων, καταχωρίζομεν σήμερον, ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου, καὶ τὴν ὁμοίαν τοῦ ἡμετέρου Κράϋ, συνοδεύοντες αὐτὴν διά τῶν ἑξῆς χαριεστάτων στίχων τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Βηλαρᾶ:

Ἡ γλυκύτατη Ἄνοιξι
Μὲ τ' ἄνθια στολισμένη,
Ῥοδοστεφανωμένη
Τὴ γῆ γλυκοτηράει.

Κι' ἡ γῆ τὴ χλόη ἐντύνεται,
Τὰ δάση της ἰσκιόνουν,
Τὰ κρῦα χιόνια λιόνουν,
Ὁ οὐρανὸς γελάει.

Τὰ λουλουδάκια βάφουνται,
Τὰ πλάγια χρωματίζουν,
Κι' ἡδονικαῖς φωτίζουν
Ἡ δροσεραὶς αὐγαίς.

Στ' ἀγκαθερὸ τραντάφυλλο
Γλυκολαλάει τ' Ἀηδόνι.
Τό ξένο Χελιδόνι
Ταιριάζει τὴ φωλιά.

3. ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ (ἐν σελ. 137). Ὀλίγος χρόνος παρῆλθεν ἀφ' ὅτου συνέβη ὁ τελευταῖος κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας σεισμὸς καὶ πάντες ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὰς καταστροφάς, ἃς ἐπέφερεν εἰς τὴν θαυμασίως γόνιμον καὶ εὐθαλῆ φύσιν τῆς Λιγουρίας. Ἀλλ' ἡ ἀκάματος δραστηριότης τῶν κατοίκων τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ ἡ προθυμία, μεθ' ἧς καὶ αἱ κυβερνήσεις καὶ ὁ λαός τῆς τε Ἰταλίας καὶ Γαλλίας οὐ μόνον ἔσπευσαν νὰ βοηθήσωσι τοὺς παθόντας, αλλα και να επαναφέρωσι τας βλαβείσας καὶ ἐρειπωθείσας πόλεις εἰς τὴν προτέραν των ἀνθηρότητα, παρέχουσιν ἐπαρκῆ ἐγγύησιν, ὅτι ἀρχομένου τοῦ προσεχοῦς χειμῶνος οἱ πλούσιοι, ἀλλοδαποί τε καὶ ἐντόπιοι, θὰ συρρεύσωσι πάλιν εἰς τὸν παράδεισον τοῦτον τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἀπολαύσεων. Ὅτι δὲ εἰς καταρτισμὸν τοῦ παραδείσου τούτου μετ' ἐπιμελείας καὶ στοργῆς συνειργάσθη καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου, φαίνεται ἐν μέρει ἐκ τῆς εἰκόνος, ἣν σήμερον παραθέτομεν.

4. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΩΠΕΚΟΣ. — 5. ΚΥΩΝ ΙΧΝΗΛΑΤΩΝ (ἐν σελ. 140). Πασίγνωστα κατέστησαν τὰ στιγμιαῖα φωτογραφήματα του Anschütz, περὶ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ὁποίου ἐπανειλημμένως ἐγράψαμεν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς „Κλειοῦς". Εἰς ὀλιγίστους ὅμως εἶνε γνωστός ὁ τρόπος, καθ' ὃν γίνονται, καὶ πόσοι κόποι πρέπει νὰ καταβληθῶσιν, ὅπως ἐπιτύχῃ τοιαύτη τις φωτογραφικὴ εἰκών. Διότι ὁ φωτογράφος ἐνταῦθα δὲν ἔχει ἔμπροσθέν του ἀνθρώπους, δυναμένους ἐπί τινας στιγμὰς νὰ σταθῶσιν ἥσυχοι, ἀλλ' ὀφείλει ὅτὲ μὲν νὰ προσηλώσῃ ἐπὶ τῆς πλακὸς ἐκτάκτως ταχείας κινήσεις, ἢ ἅλματα ἵππων, κυνῶν καὶ ἄλλων ζώων, ὅτὲ δὲ πρέπει νὰ φωτογραφήσῃ ἀκριβῶς τὴν χαρακτηριστικωτέραν καὶ ἐκφραστικωτέραν στάσιν ἑνὸς οἱουδήποτε ζῴου. Διὰ νὰ γίνωσι δὲ ὅλα ταῦτα, ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον τελειότατος φωτογραφικὸς μηχανισμός, οὕτως ὥςτε ἡ εὐαίσθητος πλὰξ νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸ φῶς μόνον ἐπὶ ἓν ἐλάχιστον πολλοστημόριον τοῦ δευτερολέπτου, ἀλλὰ εἶνε ἀνάγκη ὁ φωτογράφος νὰ ἔχῃ καὶ καλαισθησίαν οὐχὶ τὴν τυχοῦσαν καὶ ἐπιστημονικὴν παίδευσιν ἱκανήν, ὅπως ἀνεύρῃ τὴν προσφυεστέραν διὰ τὸ φωτογραφηθησόμενον κατοικίδιον ἢ ἁρπακτικὸν ζῷον. Προσαπαιτεῖται δὲ συγχρόνως καὶ οὐκ ὀλίγη ὑπομονὴ μέχρις ὅτου τὸ ζῷον εὐαρεστηθῇ να δειχθῇ εἰς τὴν ποθουμένην στάσιν. Ὅλας ταύτας τὰς ἰδιότητας φαίνεται συνενῶν ἐν ἑαυτῷ ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς φωτογράφος, εἰς ὃν ὀλίγιστα χιλιοστημόρια ἑνὸς δευτερολέπτου ἤρκεσαν, ἵνα φωτογραφήσῃ τὴν ἀλώπεκα, εἰς ἣν θέσιν δεικνύει αὐτὴν ἡ ἡμετέρα εἰκών, ἤτοι καθ' ἣν ὥραν μετ' ἀνυπομονησίας περιμένει τὴν ἐμφάνισιν τῆς λείας της. Παρομοία εἶνε καὶ ἡ φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ἰχνηλατοῦντος κυνός, πιστότατα ἀναπαριστῶσα ὅλας τὰς κινήσεις του.

Ποικιλόμορφος λαῶν ἑσμὸς διαιτᾶται ἀνὰ μέσον των δύο μεγάλων θαλασσῶν ἐν ταῖς ὀρειναῖς χώραις τοῦ Καυκάσου. Αἱ Κιρκάσιαι γυναῖκες εἶνε περιώνυμοι διὰ τὸ κάλλος των, ἀλλὰ τὴν ἔμφυτον ταύτην σωματικὴν ἀρετὴν δὲν ἔχουσιν ἐξ ἴσου πᾶσαι αἱ συγγενεῖς φυλαί, ὅπως δὲ συμβαίνει πανταχοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οὐ μόνον περικαλλεῖς, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγαι ὑπάρχουσιν ἀσχημόταται γραῖαι καὶ δυςειδέσταται νεαραὶ εἰςέτι τὴν ἡλικίαν γυναῖκες.

Ἀλλ' ἄξιαι περιεργείας καὶ λαμπραὶ εἶνε αἱ ἐνδυμασίαι των καὶ ἐν ταὐτῷ πολυειδεῖς, διότι ἑκάστη τῶν διαφόρων φυλῶν τηρεῖ καὶ φυλάσσει ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὸν ἰδιάζοντα αὐτῇ χαρακτῆρα. Καὶ ἡ ἐφευρετικωτέρα τῶν ἐν Παρισίοις ἱερειῶν τοῦ συρμοῦ, ἡ ὁποία, νὰ *ἐδούλευεν*, ὡς λέγουν, *'ςὰν μὲ νεράϊδας χέρι*, οὐδέποτε θὰ κατώρθου νὰ φέρῃ εἰς πέρας τοιαύτην ποικιλίαν περί τε τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν διακόσμησιν τῶν ἐνδυμασιῶν, οἵαν καθ' ἑκάστην δημιουργοῦσι τὰ δημώδη τοῦ Καυκάσου ἔθιμα, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπερτεροῦσι παντὸς συρμοῦ.

Αἱ καθαυτὸ Κιρκάσιαι φέρουσιν ἐθνικὴν στολὴν ὁμοιοτάτην πρὸς τὸν ἱματισμὸν τῶν οὐσάρων τῆς Οὐγγαρίας. Ὁ περιεργότατος καὶ ὅλως ἰδιόρρυθμος κόσμος τῆς κεφαλῆς συνίσταται ἐκ κυλίνδρου δεκαπέντε ὑφεκατόμετρα ὕψος ἔχοντος, οὗ τὸ εὖρος εἶνε ἀκριβῶς ἴσον πρὸς τὴν περιφέρειαν τῆς κεφαλῆς καὶ ὅςτις ὁριζοντείως εἶνε περιερραμμένος διὰ τριπλῶν σειρῶν χρυσῶν *γαϊτανίων*, πεπλεγμένων ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐκ λεπτοτάτου σύρματος. Ὁ κύλινδρος οὗτος στενοῦται πρὸς τὰ ἄνω δίκην πυραμίδος ἐχούσης ἓξ πλευρὰς ἐκ καθαροῦ μετάλλου καὶ ὕψος εἴκοσι περίπου ὑφεκατομέτρων. Ἑκάστη τῶν πλευρῶν τούτων φέρει διάφορα κοσμήματα ἐκ χρυσοῦ καὶ καλύπτεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐκ τριγώνων χρυσῶν ἐστραμμένων πρὸς τὰ κάτω καὶ ἐχόντων ἐν μέσῳ των ἀργυροῦν τροχόν. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς πυραμίδος ταύτης κρέμανται λεπταὶ ἀργυραῖ ἁλύσεις μετὰ κομβίων, ἐπίσης ἀργυρῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πάλιν μέρους ἐξαρτῶνται δύο λεπτότατα, μακρὰ καὶ χρυσᾶ σχοινία, ἀπολήγοντα εἰς δύο χρυσοῦς καὶ δύο ἀργυροῦς κροσσούς. Λεπτός, ἀνθοστόλιστος καὶ λευκὸς πέπλος περιβάλλει τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ πάντα τὸν ἱματισμόν, ὅςτις ἀποτελεῖται ἐκ μακροῦ καὶ λεπτοῦ ἀνδρικοῦ χιτῶνος μετὰ εὐρειῶν χειρίδων καὶ ἐξ ἐσθῆτος ἀνοικτῆς εἰς τὰ ἔμπροσθεν. Ὑπεράνω ταύτης φέρουσιν αἱ Κιρκάσιαι καὶ ἕτερον ἀχειρίδωτον χιτωνίσκον, ὅςτις ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ στήθους φέρει διάφορα κεντητὰ κοσμήματα καὶ τρεῖς παραλλήλους σειρὰς μικροτάτων, σφαιροειδῶν καὶ ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένων κομβίων.

Ἡ στολὴ αὕτη βεβαίως εἶνε ζωγραφικὴ καὶ χαρίεσσα, ἀλλὰ δὲν εἶνε τοιαύτη καὶ παρὰ ταῖς ἄλλαις φυλαῖς τῆς Γεωργίας. Αἱ γυναῖκες τῶν Καλμούκων φέρουσιν ὑψηλὸν πῖλον μετὰ δέρματος, δέκα ὑφεκατομέτρων πλάτος ἔχοντος, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἕτερον τετράγωνον πῖλον ἐξ ἐρίου, παρυφασμένον ποικιλοτρόπως. Ἡ ὑπὸ πυκνοῦ πέπλου κεκαλυμμένη κόμη καθικνεῖται μέχρι τῶν κροτάφων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὄπισθεν δ' ἐπίσης εἶνε χωρισμένη εἰς δύο μακρὰς πλεξίδας. Αἱ γυναῖκες τῆς Δαγεστάνης ἐνδύονται πενιχρῶς καὶ μάλιστα ἐνίοτε ῥάκη μόνον ἀποτελοῦσιν ὅλην τὴν ἐνδυμασίαν των· οὐδέποτε ἀποβάλλουσι τὸ εὐρὺ καὶ λευκὸν ὕφασμα, δι' οὗ κατὰ τὰ ἀνατολικὰ ἔθιμα περιτυλίσσονται καὶ καλύπτουσι τὸ πρόσωπόν των, ὅταν ἴδωσιν ἄνδρα προσερχόμενον, ἢ ὁπωςδήποτε πλησιάζοντα αὐτάς.

Ὁ συνθέτης τοῦ „Τρουβαδούρου" καὶ τῆς „Τραβιάτας", ου τὸ ἀρτιφανέστατον μουσικὸν ἔργον „ὁ Ὀθέλλος" ἐγένετο ἀντικείμενον τόσων συζητήσεων καὶ περιγραφῶν, ὁ πολὺς Ἰωσὴφ Βέρδης δὲν ἀνήκει εἰς τὴν κλάσιν τῶν μουσολήπτων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐν πενιχροῖς οἰκήμασι κάτωθεν τῆς στέγης ῥεμβάζοντες ἀκροῶνται τοὺς αἰωνίους ῥυθμούς, τοὺς ἀδιακόπως ταράσσοντας τὰ σπλάγχνα των· αὐτὸς συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πλουσιωτάτων τῆς Ἰταλίας καλλιτεχνῶν. Ὁ Ἀρθοῦρος Πουγῖνος, γράψας καὶ ἐκδοὺς ἐσχάτως βιογραφίαν τοῦ Βέρδη, μετὰ πολλῆς χάριτος περιγράφει τὴν ἔπαυλιν τῆς Αγιας Αγάθης, λαμπροῦ καὶ ἐγγὺς τοῦ Βουφέττου κειμένου κτήματος, ὅπου διάγει τὸ θέρος ὁ Βέρδης. Ἡ χώρα ὅπου ἡ ἔπαυλις κεῖται στερεῖται τοπογραφικῶν θελγήτρων, ἀλλ' εἶνε λίαν γόνιμος. Παραπλεύρως μακρᾶς τινος δενδροστοιχίας ἐκ λευκῶν ἵστανται ἔμπροσθεν μεγάλης πύλης δύο ἰτέαι καὶ εἰς την πύλην ταύτην εἰςέρχεταί τις διά τινος γεφύρας, δι' ἧς καὶ μόνης συγκοινωνεῖ τὸ οἴκημα τοῦ καλλιτέχνου πρὸς τὸν ἔξω κόσμον.

Τὸ πυκνὸν φύλλωμα τῶν δένδρων προφυλάσσει τὴν ἔπαυλιν ἀπὸ τῶν περιέργων βλεμμάτων τῶν διαβαινόντων τὴν λεωφόρον, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν μέγας καὶ καλῶς διατηρούμενος κῆπος ἐκτείνεται μέχρι τῶν ὀχθῶν μικρᾶς τινος λίμνης. Ὅςτις ἐγγιζούσης τῆς ἑσπέρας προσέρχεται ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ σιωπηλῆς δενδροστοιχίας πρὸς τὸν μονήρη οἶκον καταλαμβάνεται ἀκουσίως ὑπὸ ἀνεξηγήτου αἰσθήματος καὶ νομίζει ὅτι οἱ μελαγχολικῶς κλίνοντες κλάδοι τῶν δένδρων ψάλλουσι τὸ ἐπιθανάτιον ᾆσμα τοῦ Τρουβαδούρου, ἢ μέλπουσι τὸ τελευταῖον παράπονον τῆς θνησκούσης Βιολέττας.

Πέραν τῆς λίμνης ἐξαπλοῦνται, διασχιζόμενα ποῦ καί που ὑπὸ μακρῶν δενδροστοιχιῶν, τὰ ἀπέραντα κτήματα τοῦ διδασκάλου. Ὁ Βέρδης δὲν εἶνε μόνον καλλιτέχνης εὐφάνταστος καὶ εὐερέθιστος, ἀλλὰ καὶ γεωπόνος οὐχὶ ἐκ τῶν τυχόντων, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μελέτην τῶν προόδων τῆς ἀγγλικῆς καὶ γαλλικῆς γεωπονίας. Τὴν πρὸς τὰ χρήσιμα καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμα αὐτοῦ ῥοπὴν ἐνδεικνύει ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ἐπαύλεως καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπίπλων μετὰ τῆς ἄλλης τοῦ οἰκήματος διασκευῆς. Συνήθως συνθέτει ἐν τῷ κοιτῶνί του, κειμένῳ ἐπὶ τοῦ ἰσογαίου καὶ ἐστολισμένῳ μετὰ καλλιτεχνικῆς ὄντως πολυτελείας. Ὁ θάλαμος περιέχει λαμπρὸν κλειδοκύμβαλον, βιβλιοθήκην καὶ γιγαντιαῖόν τι ἀξιοπερίεργον ἔπιπλον, διατέμνον τὸν θάλαμον εἰς δύο τμήματα καὶ περιέχον πλουσίαν συλλογὴν ἀγαλματίων, δοχείων καὶ καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων.

Εἰς τὴν βαθεῖαν σιγὴν τῆς νυκτὸς ἀκούονται ἐκ τοῦ δωματίου τούτου αἱ συγκινητικαὶ μελῳδίαι, αἵτινες παράγονται ὑπὸ τοῦ δημιουργικοῦ πνεύματος τοῦ καλλιτέχνου. Ἐδῶ ἐγράφη καὶ ὁ „Δὸν Κάρλος" ἐν διαστήματι ἓξ μηνῶν. Ὅπως τὸ οἴκημα, οὕτω περιγράφεται καὶ αὐτὸς ὁ καλλιτέχνης ὅτε ἦτον ἀκόμη πεντήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἐν ᾧ τώρα εἶνε ἑβδομηκοντούτης καὶ πλέον τὴν ἡλικίαν. Ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ζωηρὸς καὶ ῥωμαλέος ἀπολαύει σιδηρᾶς ὑγιείας καὶ ἀναπτύσσει μεγάλην δραστηριότητα· ὅλη του ἡ μορφὴ προδίδει τὴν ἀθλητικὴν ῥώμην καὶ τὴν εὐστάθειαν τοῦ χαρακτῆρός του· δὲν εἶνε μόνον τώρα ὑγιέστερος παρὰ τὸ πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλητικώτερος, μᾶλλον εὐπροσήγορος καὶ ὁμιλητικός. Ἡ ἔπαυλις τῆς Ἁγ Ἀγάθης εἶνε ἡ προςφιλεστέρα του διαμονή. Περὶ τὴν ὄγδοην ὥραν τῆς πρωΐας περιδιαβάζει ἀνὰ μέσον τῶν δενδροστοιχιῶν τοῦ ἄλσους, ἐπισκέπτεται τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ οἰκήματα τῶν ἐκμισθωτῶν καὶ κατόπιν ἐπὶ τῆς μικρᾶς λέμβου του διασχίζει τὰ κύματα τῆς μικρᾶς λίμνης. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν μένει ἀργός. Διὰ ν' ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἐκ τῆς μουσικῆς, καταφεύγει εἰς τὴν ποίησιν καὶ διὰ νὰ μετριάσῃ τὰς ἐκ ταύτης ἰσχυρὰς ἐντυπώσεις προςφεύγει εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν κλάδος ἐπιστήμης καὶ ἀνθρωπίνης γνώσεως, εἰς ὃν τὸ ἀνήσυχον καὶ φιλομαθὲς πνεῦμά του νὰ μὴ ἐνεβάθυνε μετὰ ζήλου καὶ ἐμβριθείας.

Τὴν ὠστικὴν δύναμιν τῆς φαλαίνης ἐπεχείρησεν ἐπ' ἐσχάτων μεταξὺ ἄλλων νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ ὁ ἐν Ἐδιμβούργῳ καθηγητὴς Τοῦρνερ. Ἔχων λοιπὸν ὡς βάσιν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ φάλαινα ἐντὸς μιᾶς ὥρας διατρέχει ἀπόστασιν 20 χιλιομέτρων, ὑπολογίζει ὅτι τοιοῦτό τι κῆτος, ἔχον 24 μέτρων μῆκος καὶ οὐρὰν πλάτους 6 μέτρων, ζυγίζον δὲ 75 τόννους, ἀναπτύσσει δύναμιν 145 ἵππων, ὅπως δυνηθῇ μετα τῆς μνημονευθείσης ταχύτητος νὰ κινηθῇ διὰ μέσου τῶν ὑδάτων.

Η ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἑορτὴν ἐπίσημον καὶ μεγάλην ἑορτάζουσι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας καὶ πανταχόθεν οἱ τὰ νάματα τῆς ἐπιστήμης ποτισθέντες ἕλληνες λόγιοι συρρέουσιν εἰς Ἀθήνας, ὅπως συμμετάσχωσιν αὐτῆς καὶ τὴν καταστήσωσιν, ὅσον τὸ δυνατόν, μᾶλλον ἀξίαν τοῦ ἀνωτάτου ἑλληνικοῦ τῶν γραμμάτων ἱδρύματος. Τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν πανεπιστήμιον ἡμίσεως αἰῶνος καρποφόρον βίον διανῦσαν καλεῖ παρ' ἑαυτῷ πάντας τοὺς τροφίμους του, ὅπως τελοῦν φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἀειμνήστους καὶ ἐπιζῶντας εἰςέτι δημιουργοὺς καὶ εὐεργέτας αὐτοῦ, ἀναθεωρήσῃ μικρὸν τὰ ἄχρι τοῦδε πεπραγμένα καὶ μετὰ νέου σθένους ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐκπολιτιστικὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιστημονικὴν πορείαν ἐν τοῖς προπυλαίοις τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν εἶνε δυνατόν, οὔτε εἴμεθα ἡμεῖς ἁρμόδιοι ἐν τῷ στενῷ τούτῳ χώρῳ νὰ πλέξωμεν ἀφ' ἑνὸς τὸ προςῆκον ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἱδρυτὰς καὶ εὐεργέτας αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ νὰ ἐκθέσωμεν, ἔστω καὶ ἐν συντομίᾳ, πάσας τὰς φάσεις τῶν ἐνεργειῶν του κατὰ τὸ πεντηκονταετὲς τοῦτο διάστημα τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Θ' ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν εἰς τὸ νὰ χαράξωμεν ὀλίγας μόνον σημειώσεις περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἱδρύθη, τῶν πρώτων αὐτοῦ καθηγητῶν, τῶν πρώτων διδακτόρων, τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν καὶ τῆς περιουσίας, δι' ἧς χάρις εἰς τὴν φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν ἐξασφαλίζεται εἰς αὐτὸ μέλλον πλῆρες ἐλπίδων.

Ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Πλάκας ἔκειτο τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ ἐγένετο ἐπισήμως ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Πανεπιστημίου, τῇ 3. Μαΐου 1837. Ἐκ τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐθνικὴν ἡμέραν ἐκφωνηθέντων λόγων μεταφέρομεν ἐνταῦθα τὰς ἑξῆς περικοπὰς τοῦ λόγου τοῦ Νεοφύτου Βάμβα. „Ἀπὸ τοῦτο λοιπὸν τὸ πανεπιστήμιον θέλουν ἐξέρχεσθαι εἰς τὸ ἑξῆς ἐκκλησιαστικοὶ πρώτης τάξεως ἔχοντες τὴν προςήκουσαν παιδείαν, πρὸς διακονίαν τοῦ θείου λόγου καὶ πρὸς ὁδηγίαν τοῦ χριστιανικοῦ ἡμῶν λαοῦ, ὁποίαν παιδείαν εἶχον οἱ λαμπρύναντές ποτε τὴν ἀμώμητον Ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν σοφοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, θεολόγοι καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου ἡ δὲ ἀμάθεια ἠμαύρωνεν αὐτὴν τοσούτους ἤδη αἰῶνας, μὲ ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν. Ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο θέλουσιν ἐξέρχεσθαι νομικοί, πολιτικοί, ῥήτορες, δικασταί, φωτισμένοι εἰς τὰ ὑψηλά των χρέη, ὁποίους ἀπαιτεῖ ἡ ἀσφάλεια τῆς ἀτομικῆς ἑκάστου ἐλευθερίας, τῆς κοινῆς ἡσυχίας, τῆς τιμῆς, καὶ καταστάσεως τῶν εὐνομουμένων πολιτῶν. Ἐνταῦθα καὶ ἡ φιλάνθρωπος ἰατρική, ἀνακαλοῦσα τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους πατέρας της, Ἱπποκράτην, Ἀρεταῖον, Γαληνόν, ὁμοῦ μὲ τὰς ὑψηλὰς θεωρίας καὶ πείρας τῶν μεταγενεστέρων αἰώνων, θέλει διδάσκει τοὺς νέους Ἕλληνας εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν, τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἐκτεταμένων της γνώσεων, ὥστε νὰ μὴν ἀναγκάζωνται πλέον νὰ καταναλίσκωσιν εἰς ξένην γῆν, μὲ ταλαιπωρίαν καὶ πολυειδεῖς κινδύνους, τοσαῦτα ἔτη καὶ ἀναγνώσματα. Τέλος πάντων ἡ φιλοσοφικὴ σχολή, τῆς ὁποίας ἠξιώθην καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι μέλος, θέλει μορφώνει τὴν νεολαίαν μας εἰς τὴν φιλολογίαν, ἑλληνικὴν καὶ λατινικην, εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, ἱστορίαν, μαθηματικα, φυσικά, χημείαν, ῥητορικὴν καὶ εἰς τὴν ἰδίως λεγομένην φιλοσοφίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τὴν ἠθικήν. Ἀνοίγεται πηγὴ ἄφθονος εἰς τὴν δημοσίαν ἑλληνικὴν νεολαίαν καὶ εἰς πάντα ὁμογενῆ ἢ ἀλλογενῆ ἐραστὴν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας."

Ἐν τῷ πενιχρῷ τῆς Πλάκας οἰκοδομήματι ἐδίδασκον πανεπιστημιακὰ μαθήματα μέχρι τοῦ 1841 περὶ τοὺς τριάκοντα καθηγηταί. Κατὰ Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀνεῴχθησαν αἱ πύλαι τοῦ νέου καὶ λαμπροῦ κτιρίου, ὅπερ εἶχεν οἰκοδομηθῇ δι' ἐράνων καὶ εἰςφορῶν, ἃς εἶχεν ἐπιμεληθῇ νὰ συνάξῃ ἐπιτροπὴ συνισταμένη ἐκ τῶν ἀοιδίμων ἀνδρῶν Γ. Κουντουριώτου, Θ. Κολοκοτρώνη, Γ. Ῥάλλη, Κ. Σχινᾶ, Γ. Γενναδίου καὶ Θ. Ῥάλλη.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα, τῇ 9. Ἰουλίου 1843, ἀνεκηρύχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ὄθωνος ὁ πρῶτος διδάκτωρ, ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀναστάσιος Γούδας ἐξετασθεὶς εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ ἀργότερον γράψας τοὺς „Παραλλήλους βίους" τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος. Πρῶτος προλύτης ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ ἀνηγορεύθη ὁ ἐκ Ῥωσσίας Πέτρος Νιτσίνσκης. Ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ πρῶτος διδάκτωρ ὁ πρὸ μικροῦ ἀποθανὼν Βασίλειος Νικολόπουλος, καὶ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ πρῶτος διδάκτωρ τῆς φιλολογίας ἐγένετο ὁ Εὐθύμιος Θεοδωρόπουλος, τῶν δὲ μαθηματικῶν ὁ νῦν καθηγητὴς Βασίλειος Λάκων καὶ ἐν τῷ φυσικῷ τμήματι ὁ ἐκ Πατρῶν Κων/τῖνος Μητσόπουλος, καθηγητὴς νῦν καὶ οὗτος τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξετασθεὶς τῷ 1868 πρυτανεύοντος τοῦ Θεοδώρου Ὀρφανίδου.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι τοῦ 1886 εἰς τὰ μητρῷα τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἐνεγράφησαν 13,166 φοιτηταί. Ἐκ τούτων 4387 ἦσαν Πελοποννήσιοι, 2271 Στερεοελλαδῖται, 940 Ἑπτανήσιοι, 868 ἐκ τῶν Κυκλάδων, 650 Ἠπειρῶται, 640 ἐκ τῶν νήσων τῆς Μ. Ἀσίας, 520 Μακεδόνες, 510 Μικρασιανοὶ καὶ Αἰγύπτιοι, 475 Θεσσαλοί, 441 Εὐβοεῖς, 434 Κρῆτες, 296 Θρᾷκες καὶ Βαρναῖοι, 279 νησιῶται Πελοποννήσου, 272 Κωνσταντινουπολῖται, 65 ἐκ Μολδοβλαχίας, 53 Κύπριοι, 22 ἐκ Γερμανίας καὶ Αὐστρίας, 13 ἐκ Ῥωσσίας, 11 ἐξ Ἰταλίας, 5 ἐκ Βουλγαρίας, 4 ἐκ Γαλλίας, 4 ἐξ Ἀγγλίας, 3 Σκανδιναυοί, 2 Ἀμερικανοὶ καὶ 2 Σέρβοι. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος οἱ φοιτηταὶ ἦσαν μόλις 60 τὸν ἀριθμόν, τῷ 1841 τὰς αἰθούσας τοῦ νεοδμήτου κτιρίου ἐπεσκέπτοντο περὶ τοὺς 160 καὶ ἔκτοτε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀκαταπαύστως ηὔξανεν, οὕτως ὥστε κατὰ τὸ τελευταῖον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἅπαντες οἱ ἐγγραφέντες μετὰ τῶν παλαιῶν ἀνῆλθον εἰς 2,945.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, δὲν εἶνε δυνατὸν ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν τῶν πολυαρίθμων εὐεργετῶν τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν ἐθνικοῦ ἱδρύματος, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ὄθωνος, οὐδὲ νὰ ἀναφέρωμεν τὰς πολυειδεῖς καὶ ἀτελευτήτους δωρεάς, ἃς φιλόκαλοι ὁμογενεῖς τε καὶ ξένοι προςέφερον εἰς καλλωπισμὸν αὐτοῦ καὶ ὑλικὴν ἀνάπτυξιν. Τὸ βέβαιον γεγονὸς εἶνε, ὅτι σήμερον τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον κέκτηται περιουσίαν 5,267,396 δραχμῶν, ἐξ ὧν τὰ $2^1/_2$ ἑκατομμύρια εἰς χρήματα, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς κτήματα προςοδοφόρα καὶ μή.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

— ΟΙ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ μετὰ μεταφράσεως, σημειώσεων, κειμένου καὶ τῆς τούτου ῥυθμίσεως κατὰ σύνταξιν συμπεπληρωμένην διὰ τῶν ἀπὸ κοινοῦ λαμβανομένων ἢ ἔξωθεν νοουμένων ὑπὸ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ, διδασκάλου ἐν τῇ ἑλληνικῇ Σχολῇ τῆς Τεργέστης. — Τεῦχος Α'. περιέχον τὸν περὶ *τῆς εἰρήνης λόγον*. Ἐν Τεργέστῃ 1887. σελ. α'—ιθ'. καὶ 1—87. Ἀντὶ δραχ. ν. 4. — Μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπελάβετο τοῦ χρησίμου ἔργου του ὁ φιλόπονος κύρ. Θεοδ. Οἰκονομίδης καὶ ἐκ τοῦ προκειμένου τεύχους πειθόμεθα, ὅτι πρὸς καταρτισμὸν αὐτοῦ κατέβαλεν οὐκ ὀλίγους κόπους καὶ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τοὺς σημαντικωτέρους τῶν παρ' ἡμῖν περὶ Δημοσθένους γραψάντων. Διὰ τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν σπουδὴν τῶν δημοσθενείων ἔργων καὶ πρὸ πάντων διὰ τοὺς εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ τὰ γυμνάσια φοιτῶντας ἑλληνόπαιδας παρέχει ὁ πονήσας πάσης συστάσεως ἄξιον βοήθημα, ὡς τοιοῦτον δὲ τὸ συνιστῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας.

— Τρεῖς κωμῳδίαι μονόπρακτοι ὑπὸ Α. Σ. Λιβαθηνοπούλου α'. Δίκαι θεῶν, β'. Εἰς τὸν παράδεισον, γ'. Ἡ αἰδημοσύνη. Ἐν Ἀθήναις 1887. σελ. 1—51. Τιμᾶτ. ἀντὶ φράγκου.

— **Ein flüchtiger Zug nach dem Orient.** Reise der allerdurchlauchtigsten Frau Gräfin von Hohenembs von August v. Almstein, k. k. Linienschiffscapitän. Mit 43 Illustrationen und 1 Karte. Wien 1887. Verlag von Alfred Hölder. Τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 1885 ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας Ἐλισάβετ εἶχεν ἐπιχειρήσει περιοδείαν εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὰ ἄλλα κυριώτερα μέρη τῆς Ἀνατολῆς, δὲν ἐλησμόνησαν δ' οἱ ἀναγνῶσταί μας, ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα ἔκαμε τὸ ταξείδιον τοῦτο ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τῆς κομήσσης Χόενεμς. Τὸ ἀνωτέρω λοιπὸν βιβλίον, καλλιτεχνικώτατα κατηρτισμένον καὶ ἀφιερωμένον εἰς αὐτὴν τὴν αὐτοκράτειραν, ἐξέδωκεν ὁ πλοίαρχος τοῦ „Μιραμάρ", ἐφ' ου ἐπέβαινεν ἡ εὐγενὴς κυρία. Εἶνε γεγραμμένον μετὰ χάριτος καὶ γλαφυρότητος καὶ περιέχει περιγραφὰς τῶν τόπων οὓς ἐπεσκέφθη ἡ Ἐλισάβετ, καὶ τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἀπεκόμισεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολῆς. Τὸ βιβλίον συγκείμενον ἐκ διακοσίων περίπου σελίδων μεγάλου σχήματος τιμᾶται ἀντὶ 5 μάρκ.

— Ὁ προμηθευτὴς τῆς „Κλειοῦς" **C. A. Koch's Verlag** ἐξέδωκεν ἀρτίως βιβλιάριον ὑπὸ τὸν τίτλον **Europa-Führer** (Ὁδηγὸν τῆς Εὐρώπης) χρησιμώτατον εἰς πάντας τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ταξειδεύοντας, διότι ἐν συντομίᾳ παρέχει τὰς κυριωτέρας ὁδηγίας εἰς τοὺς ἐρχομένους εἰς μίαν πόλιν οἱανδήποτε, τέως ἄγνωστον εἰς αὐτούς. Τὸ βιβλίον εἶνε γερμανιστὶ γεγραμμένον καὶ τιμᾶται ἀντὶ μάρκ. 1,20.

ΣΥΡΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Παρῆλθον πλέον αἱ πρῶται τοῦ ἔαρος ἡμέραι καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη οἱ συρμοὶ ἐκ τῶν πόλεων μετετοπίσθησαν εἰς τὰς ἐξοχὰς καὶ εἰς τὰς ἐπαύλεις καὶ εἰς τὰς παρὰ τὴν θάλασσαν πολίχνας, ὅπου καταφεύγουσιν ἤδη αἱ κομψευόμεναι καὶ αἱ ἀριστοκράτιδες κυρίαι μακρὰν τοῦ θορύβου καὶ τῆς τύρβης τῶν πόλεων. Πρὸ πάντων δὲ τὴν προσοχήν των ὅλην αἱ γυναῖκες καταβάλλουσι πρὸς τὴν ὅσον οἷόν τε τελειοτέραν διαρρύθμισιν καὶ προσφυεστέραν ἐκλογὴν τῶν ἐδοιπορικῶν των ἐνδυμασιῶν, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο οὐκ ὀλίγα ὑποδείγματα παραθέτουσι τὰ διάφορα συρμικὰ πρακτορεῖα τῶν Παρισίων καὶ τῆς Βιέννης.

Οἱ ψιάθινοι πῖλοι κατέκλυσαν πάλιν τὸν κόσμον, προτιμῶνται δέ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, οἱ χαμηλοί, οἱ ἔχοντες οὐχὶ τόσον πλατὺν καὶ εὐθυτενῆ γῦρον καὶ φέροντες ταινίας διαφόρων χρωμάτων περὶ τὸ κύριον καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπικαθήμενον σῶμα. Οὐχ ἧττον ἐπαγωγοὶ καὶ κομψοπρεπεῖς εἶνε καὶ οἱ πρὸς τὰ ἐσχάτως ἐνταῦθα παρατεθέντα ὑποδείγματα ὁμοιάζοντες πῖλοι ἐκ ποικιλοχρόου ψιάθου, ἐπικοσμούμενοι πάντοτε ὑπὸ μικρῶν ἀνθοδεσμῶν καὶ φέροντες τὸ δεξιὸν ἢ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ γύρου πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένον.

Ἀλλ' ἐν τούτοις τί θέρος τοῦτο δὲν φαίνεται πάρα πολὺ πλούσιον εἰς συρμικοὺς νεωτερισμοὺς καὶ πρωτοφανῆ ἐφευρήματα. Ἡ φαντασία τῶν γυναικῶν ἐξακολουθεῖ νὰ στρέφεται περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα, ὅσα δὲ ἂν λέγωνται καὶ γράφονται περὶ τοῦ εὐμεταβλήτου τῶν ἰδιοτροπιῶν των, ἀποδεικνύουσιν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπό τινων ἐτῶν ἐκδηλουμένην περὶ τὸ ἐνδύεσθαι φιλοκαλίαν των. Τὰ παρατιθέμενα ὑποδείγματα παριστῶσιν ἐνδυμασίας τοῦ δρόμου ἁπλουστάτας, ἀλλὰ κομψοπρεπεῖς, δὲν δύναταί τις δὲ ἐπ' αὐτῶν νὰ παρατηρήσῃ πολλὰς μεταβολάς, τὰς ὁποίας νὰ ἔχῃ ἐπιφέρῃ ὁ συρμός, ὅστις καὶ αὐτός, φαίνεται, ἀπό τινος ἐκουράσθη αἰωνίως ὑφιστάμενος τροποποιήσεις.

Ἡ προσεχὴς ἑορτὴ τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς βασιλίσσης καὶ Αὐτοκρατείρας Βικτωρίας, τὴν ὁποίαν μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ λαμπρότητος θὰ ἑορτάσῃ σύμπαν τὸ ἀγγλικὸν κράτος, θὰ προκαλέσῃ ἀναμφιβόλως πολλὰς συρμικὰς ἀνατροπάς, διότι ἂς φαντασθῶμεν πόσαι ἡγεμονίδες, πόσαι κυρίαι ὑψηλὴν κατέχουσαι θέσιν ἐπὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ καταγωγῇ των θὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἐνταῦθα ἐπιδειχθῶσι καὶ ἐπιδείξωσι τὴν ἰδίαν περιβολήν, καὶ δὲν θὰ διαψευσθῶμεν ἐὰν μετὰ πεποιθήσεως προείπωμεν, ὅτι αἱ ἡμέραι τῶν ἑορτῶν τῆς Βικτωρίας θ' ἀποτελέσουν ἐποχὴν ἐξαιρετικὴν εἰς τὰ χρονικὰ τῆς νεωτέρας συρμικῆς ἱστορίας.

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη γίνονται ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ αἱ συρμικαὶ προετοιμασίαι ἐκ μέρους τῶν φιλαρέσκων γυναικῶν διὰ τὰς ἐπισήμους ταύτας ἡμέρας, ὡς δὲ μανθάνομεν, τὰ πλεῖστα καὶ βαρυτιμότερα κοσμήματα τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας ἠγοράσθησαν κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις γενομένην δημοπρασίαν ὑπὸ τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς ἀγγλικῆς αὐλῆς, ἧς αἱ κυρίαι πρόκειται νὰ κοσμηθῶσι δι' αὐτῶν κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Βικτωρίας.

—

κ. Μ. Μ. εἰς Μελιτούπολιν. Τὰ πρὸς τὸν κύρ. Γ. τεύχη ἀποστέλλονται εἰς Γενιτσέσκ, μὲ ἔντυπον μάλιστα διεύθυνσιν, ἀγνοοῦμεν δὲ πῶς περιέρχονται αὐτοῦ. — κ. Κ. Γ. εἰς Γαλάζιον. Ἐσημειώσαμεν καὶ Σᾶς γράφομεν. — κ. Χ. Θ. εἰς Πάτρας. Εἴμεθα σύμφωνοι καὶ ἀναμένομεν τ' ἀποτελέσματα. — κ. Θ. Φ. Ξ εἰς Ἀθήνας Ἡ παραγγελία Σας ἐγκαίρως ἐξετελέσθη. Οὐδόλως ὅμως ἐνεχόμεθα ἡμεῖς εἰς τὰ αὐτόθεν προκύπτοντα ἀπροσδόκητα προσκόμματα. — κ. Α. Σ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Μ. εἰς Ἀγχίαλον. Λαμβάνετε ἐπιστολήν μας. — κ Θ. Β. εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐλήφθησαν — Dr. P. da Costa εἰς Λισβῶνα. Τὰ ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐνταῦθα κυρίου Μ. Β. καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Β. Β. εἰς Ἀδριανούπολιν. Ἐνεγράφαμεν καὶ Σᾶς ἀπεστείλαμεν ἐγκαίρως. — κ. Σ. Α. εἰς Σουέζ. Προ τινος Σᾶς ἐγράψαμεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς Σας ἐκληρώθη εἰς τὴν ἀξίαν του καὶ ἤδη πάλιν Σᾶς τὸ ὑπενθυμίζομεν, διὰ νὰ μὴ ἀπωλέσητε τὴν εὐκαιρίαν. — κκ. Σ. καὶ Κ. εἰς Ξάνθην. Ἐσημειώσαμεν καὶ θὰ Σᾶς ἀναγγείλωμεν τὴν παραλαβὴν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ἐκ τοῦ προτέρου. — κ Φ. Ζ. εἰς Σάτιστον. Ἀποροῦμεν πῶς δὲν ἐλάβετε εἰςέτι τὴν ἐπιστολήν μας, ἐν ᾧ τὰ φύλλα ἔφθασαν μέχρις ὑμῶν ἀκέραια. Τὴν ἀξίαν τῶν συνδρομῶν πκράδοτε τοῖς αὐτόθι κυρίοις Χρ. Γκ. υἱοῖς. — κ Ι. Γρ. εἰς Τάνταν. Τοὺς αἰτηθέντας ἀριθμοὺς θ' ἀποστείλωμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. — κ Ν. Κ. εἰς Βέροιαν. Ὁ ζωγράφος τῆς „Ἀνοίξεως", ἣν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ δ' τεύχει τοῦ παρελθόντος ἔτους ὀνομάζεται Μπόδενχάουζεν (Bodenhausen) καὶ εἶνε εἷς τῶν διαπρεπεστάτων καλλιτεχνῶν τῆς Γερμανίας, νεαρὸς εἰςέτι τὴν ἡλικίαν ἀποκτήσας φήμην διὰ τῆς εἰκόνος του της παριστώσης τὴν „Ἡρὼ καὶ τὸν Λέανδρον" (δημοσιευθείσης καὶ συνοδευθείσης δι' ἰδιαιτέρου ἄρθρου ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου κ. Σπυρ. Παγανέλη ἐν τῷ δ' ἀριθμ. τοῦ Α'. ἔτους) ἔπειτα διὰ τῶν δύο λαμπρῶν ἔργων του „τοῦ Παραμυθιοῦ", ὅπερ ἡ „Κλειὼ" κατέστησε γνωστὸν εἰς τοὺς φίλους της διὰ τοῦ Α'. τεύχους τοῦ Β'. ἔτους, καὶ τοῦ „Ἄσματος", ὅπερ ἐπίσης σκοποῦμεν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ νὰ δημοσιεύσωμεν. Τῆς σήμερον καταχωριζομένης εἰκόνος τῆς „Ἀνοίξεως" ποιητὴς εἶνε ὁ οὐχ ἧττον ἔξοχος καλλιτέχνης Γουλιέλμος Κράϋ, γνωστότατος ἐν Γερμανίᾳ ὡς ἀρεσκόμενος διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων ν' ἀναπαριστῇ ρωμαντικὰς σκηνάς, φανταστικὰς εἰκόνας καὶ περιπαθεστάτας τῶν αἰσθημάτων ἐκδηλώσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Κλέων Ῥαγκαβῆς (μετὰ εἰκόνος) ὑπὸ Ο. Ι. — Ὁ Ἐφιάλτης. Ποίημα ὑπὸ Κλέωνος Ῥαγκαβῆ. — Αἱ ἐμπορικαὶ ὁδοὶ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὰς Ἰνδίας (συνέχεια). — Οἱ δύο Φίλοι (Διήγημα — συνέχεια). — Πινακοθήκη, ἤτοι ἑρμηνεία των εἰκόνων. — Ποικίλα. (Αἱ ἐνδυμασίαι τῶν γυναικῶν τῆς Κιρκασσίας. — Ὁ Βέρδης κατ' οἶκον.) — Ἐπιστήμη καὶ καλλιτεχνία. (Ἡ πεντηκονταετηρὶς τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.) — Βιβλιοθήκη. — Συρμικὴ ἐπιθεώρησις (μετὰ ὑποδείγματος). — Μικρὰ Ἀλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Κλέων Ῥαγκαβῆς (σελ. 129). — Ἡ Ἄνοιξις. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Γ. Κράϋ (ἐν σελ. 132-133). — Ἡ ἀποψις τῆς Νικαίας (σελ. 136). — Φωτογραφία ἀλώπεκος καὶ Κύων ἰχνηλατῶν (ἐν σελ. 140).

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΤΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, *ἐν Λειψίᾳ.* — *Χάρτης ἐκ τῆς* Neue Papiermanufactur *ἐν Στρασβούργῳ.* — *Μελάνη* Frey & Sening, *ἐν Λειψίᾳ.*